

Narva linna jäätmekava aastateks 2014-2020

Vastavalt töövõtulepingule nr 10 (27.02.2014)

Koostaja: Säästva Eesti Instituut

Tellijä: Narva Linnavalitsus

2014

Sisukord

1	Sissejuhatus	5
1.1	Jäätmekava eesmärk ja ulatus	5
1.2	Narva linna üldine iseloomustus.....	5
2	Jäätmemajanduse õiguslikud ja korralduslikud alused	7
2.1	Riiklikud õigusaktid	7
2.2	Muud riiklikud strateegilised dokumendid.....	7
2.3	Narva linna jäätmekäitlusalased õigusaktid	8
2.4	Jäätmehoolduse üldine korraldus.....	9
2.4.1	Riigi tasand.....	9
2.4.2	Omavalitsuse tasand	9
2.4.3	Ettevõtte tasand	10
2.4.4	Kodumajapidamine	11
3	Narva linna jäätmekäitluse ülevaade.....	12
3.1	Narva jäätmekava 2009-2013 täitmine.....	12
3.2	Jäätmete, selle prognoos ja jäätmete käitlemine Narva linnas.....	14
3.2.1	Üldine jäätmeteke.....	14
3.2.2	Olmejäätmed	14
3.2.2.1	Segaolmejäätmed	15
3.2.2.2	Pakendijäätmed	16
3.2.2.3	Biolagunevad jäätmed.....	17
3.2.2.4	Suurjäätmed	18
3.2.2.5	Kodumajapidamistes tekkivad ohtlikud jäätmed	18
3.2.2.6	Olmejäätmete kogumine ja käitlemine	19
3.2.3	Probleemtoodete jäätmed	20
3.2.4	Ohtlikud jäätmed	21
3.2.5	Ehitus- ja lammutusjäätmed	22
3.2.6	Reovee puhastussetted.....	22
3.2.7	Tervishoiuasutuste jäätmed	22
3.2.8	Muud jäätmed.....	23
3.3	Jäätmekäitlusrajatised ja -alternatiivid	23
3.4	Jäätmetekke vältimine	24
3.5	Korraldatud jäätmevedu	26
3.6	Jäätmekäitlusalane teavitamine	27
3.7	Jäätmehoolduse rahastamine	27

4	Narva linna jäätmehoolduse arengusuunad.....	29
4.1	Jäätmekäitluse kavandamise lähtekohad	29
4.2	Eesmärgid, meetmed ja tegevused.....	30
5	Jäätmekava rakendamise keskkonnamõju.....	34
6	Jäätmekava tegevuskava	37
7	Kasutatud kirjandus.....	40

1 Sissejuhatus

1.1 Jäätmekava eesmärk ja ulatus

Narva linna jäätmekava 2014 - 2020 (edaspidi jäätmekava) on omavalitsuse jäätmekäitlust korraldav ja suunav dokument, mille eesmärk on määrata jäätmekäitluse arengusuunad, tegevused ja meetmed aastani 2020. Jäätmekava hõlmab jäätmemajanduse olukorra kirjeldust ning ülevaadet jäätmemajandusega seotud probleemidest. Jäätmekava püstitab jäätmehoolduse eesmärgid aastateks 2013-2020 ja toob välja eesmärkide elluviimise tegevuskava ning investeringuvajaduse jäätmemajanduse arendamiseks.

Jäätmekava eesmärkide seadmisel on lähtutud Riigi jäätmekavas 2014-2020 ning kehtivates jäätmemajandust reguleerivates õigusaktides seatud eesmärkidest ja sihtarvudest. Peale selle võetakse jäätmehoolduse kavandamisel arvesse Narva jäätmehoolduse taset (sh jäätmemajanduse probleemkohti) ning nii olemasolevaid kui ka alternatiivseid jäätmekäitluslahendusi. Jäätmekava lähtub ka Euroopa Liidu ja Eesti jäätmepoliitika põhimõtetest. Euroopa Liidu ja Eesti üldise keskkonnapoliitika põhieesmärk on keskkonna ja inimese tervise kaitse. Selleks tuleb vältida ja vähendada jäätmete tekitamise ja käitlemise ebasoodsat mõju ning suurendada ressursside kasutamise tõhusust. Jäätmekava koostamisel on lähtutud järgmistest olulisest põhimõtetest: jäätmehierarhia järgimise põhimõte (jäätmeteket tuleb vältida ja kui see osutub võimatuks siis tuleb jäätmeid nii palju kui võimalik taaskasutada, s.h korduskasutada, ringlusse võtta ning viia prügilasse minimaalsel hulgal), saastaja maksab põhimõte, laiendatud tootjavastutuse põhimõte, iseseisvuse ja läheduse põhimõte.

Jäätmekava käsitleb kõiki jäätmeliike, olenemata nende tekkesfäärist ja ohtlikkusest, mis kuuluvad jäätmeseaduse reguleerimisalasse.

Ulatuselt haarab jäätmekava Narva linna haldusterritooriumi.

Jäätmekava realiseerimine sõltub lisaks Narva linnas toimuvatele arengutele ka laiemast üleestilisest jäätmekäitluse arengust ja üldisest majandusarengust. Seetõttu tuleb käesolevat dokumenti perioodiliselt üle vaadata ja ajakohastada. Jäätmekava tuleb uuendada peale suuremate muudatuste toimumist Narva jäätmehoolduses, hinnates läbiviidud tegevusi ja nende tõhusust.

1.2 Narva linna üldine iseloomustus

Narva linn on elanike arvu poolest Eestis suuruselt kolmas omavalitsus. 2014. a alguse seisuga elas Narvas ligikaudu 62 000 inimest.¹ Narva linnas on viimase kümne aasta jooksul elanikkond vähenenud kokku 10%.

Võib eeldada, et ka järgmise kümne aasta perspektiivis piirkonna elanike arvu vähenemine jätkub (keskmiselt 1% aastas). Nii võib eeldada, et Narva linnas elab aastal 2020 maksimaalselt 59 000 inimest.

Peale elanike arvu on olmejäätmete tekke osas oluline elanikkonna tarbimine (ostujõud). Ida-Virumaa leibkonnaliikme keskmine netosissetulek on majanduslanguse aastatel mõnevõrra langenud. Samuti on Ida-Virumaa endiselt koos Kagu-Eestiga palgatöötaja madalaima

---

¹ Narva arvudes 2013. Narva Linnavalitsus.

kuukeskmise brutotuluga maakondasid.² Samas võrreldes 2007. aastaga on kuukeskmise brutosissetulek Ida-Virumaal suurenenud 34% ja vahe Eesti keskmisega on samuti vähenenud. Võttes arvesse Eesti majandusele prognoositud edaspidist mõõdukat kasvu (lähiaastatel 1-2% aastas)³, võib eeldada, et Narva linnas suureneb leibkondade sissetulek järgmise kümne aasta perspektiivis.

Narva linna territooriumi suurus on 84,54 km² ning asustustihedus 734 inimest km² kohta. Narva linnas on 15 linnaosa. Valdavaks elamutüübiks on paljukorterilised majad, kus elab ligikaudu 97% linna elanikest.⁴ Paljukorteriliste elamutega linnaosad on Joaoru, Kalevi, Kerese, Kreenholmi, Pähklimäe, Soldino ning Vanalinna. Vanalinna, Joaoru ja Kreenholmi (lõunaosa) linnaosade elamud on 1 kuni 4 korruselised. Teistes linnaosades on peamiselt 5 kuni 9 korruselised majad. Väikeelamutega (valdavalt ühepereelamud) linnaosades (sh aiandusühistutes) elab ligikaudu 3% Narva linna elanikest.

Jäätmete (sh olmejäätmete) tekkekogust mõjutab oluliselt ka ettevõtluse areng. 2013. a alguse seisuga oli Äriregistris registreeritud ligikaudu 4400 Narva ettevõtjat, kellest valdav osa (ca 2200 ettevõtjat) oli registreeritud osaühingutena. Linna ettevõtete struktuuris on suurim osakaal kaubandusettevõtetel (üle 40%). Kaubandusettevõtted omavad suurt mõju ka olmejäätmete (sh biojäätmete) tekke seisukohast vaadatuna. Kaubandusettevõtetele järgnevad teenindus, tekstiilitööstus, transport, puidutöötlemine, mööbli tootmine, metallitöötlemine ning toiduainetööstus.

Võttes arvesse ülepiirilise kaubanduse ja ka piirkonna turismiteenuse kiiret arengut viimastel aastatel, võib eeldada, et järgnevatel aastatel suureneb ka kaubandus- ja teenindussektori ettevõtete arv piirkonnas.

---

² Statistikaameti andmetel oli Ida-Virumaa palgatöötaja keskmine brutotulu 2012. aastal 716 eurot, mis oli ca 85% Eesti keskmisest.

³ Eesti Pank.

⁴ Narva elanike registri büroo.

2 Jäätmemajanduse õiguslikud ja korralduslikud alused

2.1 Riiklikud õigusaktid

Jäätmehooldust Eesti Vabariigis reguleerib 1. mail 2004 jõustunud **jäätmeseadus** (JäätS) ja selle alamaktid. Jäätmeseadus võtab Eesti seadusandluse üle Euroopa Liidu asjakohaste jäätmealaste direktiivi nõuded (nt Euroopa Nõukogu direktiiv 2008/89/EÜ jäätmete kohta, Euroopa Nõukogu direktiiv 91/689/EMÜ ohtlike jäätmete kohta, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kohta jt).

Pakendijäätmete taaskasutuseesmärgid ja -määrad, pakendi ja pakendijäätmete kogumis- ja taaskasutussüsteemi korralduse nõuded ja vastutus (sh omavalitsuste roll) on sätestatud **pakendiseadusega** ja **pakendiaktsiisi seadusega** ning nende seaduste alamaktidega. Pakendiseadus võtab üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 94/62/EÜ nõuded.

Jäätmealaste õigusaktidega sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja jäätmemajanduse planeerimiseks koostatakse üleriigiline jäätmekava ning kohalike omavalitsusüksuste jäätmekavad. **Riigi jäätmekava** on Eesti jäätmehooldust korraldav ja suunav valdkonna strateegiline arengukava, mis on aluseks ka omavalitsuste jäätmekavade koostamisel. 17. aprillil 2014 kinnitas valitsus Riigi jäätmekava 2014-2020, mis esitab jäätmevaldkonna strateegilised eesmärgid ja üldised arengusuunad, samuti meetmed nende saavutamiseks ning eesmärkide täitmist mõõtvad indikaatorid. Riigi jäätmekava aluseks on jäätmehierarhia põhimõtte rakendamine. Sealjuures on rõhk eelkõige jäätmetekke ja majanduskasvu omavahelise seose katkestamiseks vajalike meetmete välja töötamine. Riigi jäätmekava 2014-2020 sisaldab esmakordselt ka jäätmetekke vältimise programmi, mis on üks vahendeist, kuidas pikaajalise planeerimise ning teatud meetmete kaudu on võimalik direktiiviga kirjeldatud jäätmehierarhia eesmarke saavutada. Jäätmete vältimise programmiga kehtestatud meetmed on suunatud majanduskasvu ja jäätmetekke vahelise otsese seose ning sellega kaasneva keskkonnamõju kõrvaldamisele.

2.2 Muud riiklikud strateegilised dokumendid

Eesti jäätmehooldus juhindub peale jäätmealaste õigusaktide ja riigi jäätmekava ka mitmetest muudest riiklikest strateegiatest ja kavadest.

Riiklik strateegia **Säästev Eesti 21** seab üheks eesmärgiks ökoloogilise tasakaalu säilitamise. Eesmärgi põhikomponentideks on loodusvarade kasutamine viisil ja mahus, mis kindlustab ökoloogilise tasakaalu; saastumise vähendamise; loodusliku mitmekesisuse ja looduslike alade säilitamise. Säästva arengu strateegia näeb ette nii investeringuid uutesse tehnoloogiatesse, mis võimaldavad välja töötada ning rakendada ressurside optimaalseimad kasutamisskeeme, kui ka materjalide korduskasutuse soodustamise mehhanismide rakendamist maksupoliitikas.

Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030 eesmärk jäätmevaldkonnas on järgmine: aastal 2030 on tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt on vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust. Keskkonnastrateegias kirjeldatud meetmed on suunatud jäätmetekke vähendamisele, jäätmete liigiti kogumisele ja selle kaudu taaskasutamise suurendamisele ning ladestamise vähendamisele.

Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“ kohaselt tuleb jätkusuutliku majanduskasvu saavutamiseks jätkata senisest ressursitõhusama, loodussäästlikuma ja konkurentsivõimelisema majandussüsteemi arendamist. Selleks tuleb erilist tähelepanu

pöörata roheliste tehnoloogiate arendamisele ka jäätmekäitluses. Kava „Eesti 2020“ järgi on prioriteedid endiselt jäätmetekke vältimine, korduskasutus ja ringlussevõtt. Ka jäätmekavade eesmärgid ja meetmed peavad andma oma panuse nende põhisuundade järgimisse.

Elektrimajanduse riiklik arengukava aastani 2018 käsitleb Eesti elektritootmise ümberkorraldamise tingimusi ning selle üks eesmärke on säästlikum põlevkiviressursi kasutamine. Arengukava annab sisendi energia ja põlevkiviõli tööstuse tooraine vajaduste osas **Põlevkivi kasutamise riiklikusse arengukavasse 2008–2015** (koostamisel Põlevkivi kasutamise riiklik arengukava 2016-2030 eelnõu). Ligi 80% kogu tekkivatest jäätmetest moodustavad põlevkivitööstuse sektori jäätmed, mille tekke ja käitluse dünaamika on otseses seoses sektori arengusuundadega. Seetõttu käsitletakse nimetatud jäätmete käitlemist, sh toetusvõimalusi põhjalikumalt põlevkivi kasutamise arengukavas. Põlevkivi arengukava tõstab esile vajadust suurendada põlevkivi kaevandamise ja kasutamise efektiivsust ning vähendada kasutamise ja kaevandamisega kaasnevat keskkonnamõju, olles kooskõlas jäätmevaldkonna oluliste strateegiliste eesmärkidega.

Ida-Eesti, Lääne-Eesti ja Koiva vesikondade veemajanduskavades⁵ on käsitletud prügilate ja reostunud alade korrastamise meetmeid, mis lähtuvad veekaitse eesmärkidest.

2.3 Narva linna jäätmekäitlusalased õigusaktid

Jäätmekäitlusalast tegevust Narva linnas reguleerivad järgmised kohaliku tasandi õigusaktid:

- Narva linna arengukava 2008-2017 (kehtestati Narva linnavolikogu määrusega nr 36, 26.09.2007, viimati muudeti 26.09.2013.a määrusega nr 22);
- Narva jäätmehoolduseeskiri (kehtestati Narva linnavolikogu määrusega nr 8, 17.05.2012);
- Narva linna jäätmevaldajate registri põhimäärus (kehtestati Narva linnavolikogu määrusega nr 29, 15.05.2008);
- Narva linnas korraldatud jäätmeveo rakendamise kord (kehtestati Narva linnavolikogu määrusega nr 9, 17.05.2012).

Seoses jäätmekäitluse kiire arenguga tuleb nimetatud õigusaktid üle vaadata ja täiendada. Näiteks vajab Narva jäätmehoolduseeskiri sisulist ülevaatamist ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise osas. Narva Linnavalitsus on käesoleva jäätmekava koostamise ajal läbi viinud juba vajaliku õigusliku hinnangu, mille tulemusi kavandatakse õigusaktide muudatusena realiseerida 2014. aasta teisel poolel.

Narva linnas korraldatud jäätmeveo rakendamise korra ülevaatamise üheks lähtekohaks on korraldatud jäätmeveo raames kogutavate jäätmeliikide loetelu võimalik laiendamine. See eeldab ka vastavate õigusaktide muutmist.

Seoses Narva Linnavalitsuse Linnavara- ja Majandusameti lõpetamisega 2012. aastal vajab ka Narva linna jäätmevaldajate registri põhimäärus täiendamist registri pidamist volitatava isiku osas.

Kõik jäätmekäitlust reguleerivad, välja arvatud Narva linna arengukava 2008-2017 kehtestanud määrus nr 36, vajavad kooskõlastamist Vabariigi Valitsuse 22.12.2011.a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ nõuetega.

---

⁵ <http://www.envir.ee/vmk>

2.4 Jäätmehoolduse üldine korraldus

2.4.1 Riigi tasand

Vabariigi Valitsuse ja Keskkonnaministeeriumi ülesanne on ühtse jäätmehoolduse poliitika elluviimise koordineerimine koostöös omavalitsuste, jäätmekäitlejate (eraettevõtete), nende ühenduste ja kolmanda sektoriga. Jäätmealases korralduses on oluline lüli Keskkonnaamet kui keskkonnakompleksloa, jäätmeloa, ohtlike jäätmete käitluslitsentsi ja jäätmekäitleja registreerimistõendi andja. Keskkonnaamet annab oma ettepanekute kaudu hinnangu omavalitsuse jäätmekavale, jäätmehoolduseeskirjale, korraldatud jäätmeveo hankedokumentidele. Keskkonnaagentuuri ülesanne on jäätmearuannete kogumine ning jäätmekäitluse ülevaadete koostamine. Järelevalvet jäätmehoolduse üle teostab Keskkonnainspeksioon.

2.4.2 Omavalitsuse tasand

Jäätmehoolduse olukord sõltub suures osas kohaliku omavalitsuse tegevusest. Õigusaktidega on kohalikule omavalitsusele sh Narva linnale pandud mitmeid kohustusi. Kohaliku omavalitsuse täpsemad ülesanded jäätmehoolduse korraldamisel määrab kindlaks jäätmeseadus. Jäätmeseadusega on kohalikule omavalitsusele kehtestatud järgmised olulisemad õigused ja kohustused:

- jäätmehoolduse arendamise korraldamine oma haldusterritooriumil (§ 12 lg 2);
- kohaliku omavalitsuse üksus korraldab jäätmete sortimist, sealhulgas liigiti kogumist, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses (§ 31 lg 1);
- jäätmehoolduse arendamiseks koostatakse riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava (§ 39 lg 1);
- kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla või linna jäätmehoolduse arendamist. Jäätmekava võib koostada mitme kohaliku omavalitsuse üksuse kohta. Jäätmekava koostamisel võetakse arvesse riigi jäätmekavas sätestatud (§ 42 lg 1);
- kui riigi jäätmekava ajakohastamise käigus tehtud muudatused käsitlevad kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava, ajakohastatakse kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava ühe aasta jooksul ajakohastatud riigi jäätmekava kinnitamisest arvates (§ 43 lg 3);
- kohaliku omavalitsuse üksus võib nõuda oma haldusterritooriumil tegutsevalt isikult, asutuselt ja tootjate ühenduselt JäätS § 39 lõikele 3 vastava jäätmekava koostamist oma kulul ning esitamist, kui see on vajalik kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava koostamiseks või ajakohastamiseks. (§ 44 lg 4);
- kohaliku omavalitsuse üksused korraldavad oma haldusterritooriumil kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete kogumist ja nende üleandmist jäätmekäitlejatele, v.a probleemtoodete puhul, kus toimib tootja vastutus (§ 65 lg 2);
- kohaliku omavalitsuse üksus korraldab oma haldusterritooriumil olmejäätmete, eelkõige prügi ehk segaolmejäätmete, nende sortimisjääkide ja olmejäätmete tekkekohas liigiti kogumisel tekkinud jäätmeliikide kogumise ja veo. Korraldatud jäätmevedu võib hõlmata ka teisi olmejäätmete liike või muid jäätmeid, kui see on vajalik käesoleva seaduse nõuete täitmiseks või seda tingib oluline avalik huvi (§ 66 lg 2);

- korraldatud jäätmeveo teenuse osutaja leidmiseks korraldab kohaliku omavalitsuse üksus iseseisvalt või koostöös teiste kohaliku omavalitsuse üksustega teenuste kontsessiooni läbiviimise lähtuvalt riigihangete seaduses sätestatust (§ 67 lg 1);
- kohalik omavalitsus koostab korraldatud jäätmeveo teenuse tellimiseks teenuste kontsessiooni läbiviimisel hankedokumendid, lähtudes riigihangete seaduses sätestatust ning arvestades jäätmeseaduses toodud erisusi. Korraldatud jäätmeveo hankedokumentides määratakse muu hulgas alljärgnevad tingimused: 1) veopiirkond; 2) veetavad jäätmeliigid; 3) eeldatavad jäätmekogused; 4) jäätmekäitluskoht; 5) hankelepingu kestus; 6) veotingimused – veo sagedus, aeg ja tehnilised tingimused; 7) toimingud, mille eest jäätmevedaja võtab teenustasu; 8) veopiirkonnas asuvate ühepereelamute ja mitme korteriga elamute arv ning korterite arv mitme korteriga elamutes (§ 67 lg 3);
- jäätmete veopiirkond tuleb määrata arvestusega, et piirkonna minimaalne suurus tagab jäätmeveoki täitumise ühe kogumisringiga või piirkonna elanike arv ei ole üldjuhul suurem kui 30 000 (§ 67 lg 5);
- kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskiri sätestab jäätmekäitluse ja jäätmete hoidmise korralduse ning sellega seotud tehnilised nõuded, nagu kogumismahutite tüüp, materjal, suurus, mahutite alus ja paiknemine, ühiste kogumismahutite kasutamine (§ 71 lg 1);
- JäätS-e rikkumistest tulenevate väärtegade kohtuväline menetlemine (§ 127 lg 2 punkt 3).

Lisaks jäätmeseadusele reguleerib kohaliku omavalitsuse kohustusi ka pakendiseadus, mille kohaselt on KOVi ülesanne korraldada oma haldusterritooriumil pakendite- ja pakendijäätmete kogumist.

2.4.3 Ettevõtte tasand

Ettevõtte tasandil reguleerivad jäätmekäitlust õigusaktide nõuded ning juhul kui seadusega nõutud, siis ka jäätmeluba, jäätmekäitleja registreerimistõend ja ohtlike jäätmete käitluslitsents.

Keskkonnakompleksloa omamise korral ei ole vaja eraldi jäätmeluba, sest kompleksloaga sätestatakse nõuded ka jäätmete käitlemisele. Kui ettevõtte käitleb teiste isikute tekitatud ja üle antud ohtlike jäätmeid, peab ta omama lisaks jäätmeloale või keskkonnakompleksloale ka ohtlike jäätmete käitluslitsentsi. Linnavalitsusel on õigus nõuda ettevõttelt jäätmekava koostamist.

Jäätmekäitlusettevõtted täidavad järgmisi funktsioone:

- tavajäätmete (sh olmejäätmete, ehitus- ja lammutusjäätmete jm) kogumine ja edasisele käitlemisele (sh taaskasutamisele) suunamine; korraldatud jäätmevedu vastavalt hanketingimustele;
- ohtlike jäätmete (v.a põlevkivisektoris tekkivate ohtlike jäätmete) kogumine ja edasine käitlemine;
- iseseisvaid jäätmekäitlussüsteeme omavates ettevõtetes tekkivate jäätmete käitlemine;
- jäätmete taaskasutamise protsessis (ka jäätmete korduskasutamiseks ettevalmistamises) osalemine ja oma positiivse panuse andmine.

Pakendijäätmete ja probleemtoodete osas on teatud ettevõtete tootjavastutuse kohustuste täitmiseks loodud **taaskasutusorganisatsioonid ja tootjavastutusorganisatsioonid**.

Taaskasutusorganisatsioon on pakendiettevõtjate poolt asutatud akrediteeritud juriidiline isik, mille ülesanne on korraldada pakendiettevõtjate pakendi ja pakendijäätmete üleriigilist

kogumist ja taaskasutamist ning arendada edasi taaskasutussüsteemi eesmärgiga tagada pakendijäätmete taaskasutamine vähemalt pakendiseadusega sätestatud taaskasutuse sihtarvude ulatuses.

2014. aasta alguse seisuga omab akrediteeringut neli pakendijäätmete kogumisega tegelevat taaskasutusorganisatsiooni: MTÜ Pakendiringlus, MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsioon (ETO) ja OÜ Tootjavastutusorganisatsioon (TVO) tegelevad tagatisrahata pakendijäätmete ning OÜ Eesti Pandipakend tegeleb tagatisrahaga ehk pandiga koormatud joogipakendi kogumise ning taaskasutamise korraldamisega.

Tootjate ühendus ehk tootjavastutusorganisatsioon on mittetulundusühing või muu majanduslikku tulu mittetaotlev organisatsioon, mille liikmeteks on üksnes tootjad või tootjate ühendused ning mille üks eesmärke on teatud liiki probleemtoodetest tekkinud jäätmete kogumise ja taaskasutamise korraldamine või finantseerimine. 2014. aasta alguse seisuga tegutseb Eestis viis tootjavastutusorganisatsiooni: MTÜ Eesti Elektroonikaromu, Ekogaisma Eesti OÜ, MTÜ EES Ringlus, MTÜ Rehviliit ja MTÜ Rehviringlus.

2.4.4 Kodumajapidamine

Olmejäätmete käitlussüsteemi toimimise (sh taaskasutuseesmärkide täitmise) edukus sõltub otseselt kodumajapidamiste teadlikkusest ja valmisolekust jäätmete liigiti kogumisel kaasa lüüa.

Kodumajapidamise tasandil on olulised järgmised tegevused: liitumine korraldatud jäätmeveoga, olmejäätmete sortimine tekkekohas, pakendi ja pakendijäätmete eraldi kogumine, ohtlike jäätmete eraldamine ja nende viimine kogumispunkti jm.

Kodumajapidamistel on oluline roll ka jäätmetekke vältimise (tarbimisharjumuste kaudu jäätmekoguste vähendamine) sh korduskasutuse edendamisel.

Kodumajapidamises tekkinud jäätmete käitlemisel on vaja juhendada linna jäätmehoolduseeskirjast, mis järgib riigi jäätmepoliitika eesmärke, õigusaktide nõudeid, linna jäätmekava ja jäätmealast infrastruktuuri.

3 Narva linna jäätmekäitluse ülevaade

Jäätmehoolduse arendamise ja kavandamise aluseks on ülevaate olemasolu jäätmekäitluse olukorrast sh tekkivatest jäätmetest ja nende kogustest. Käesolevas peatükis on olemasoleva olukorra kirjeldamisel kasutatud jäätmerestri (Keskkonnaagentuuri jäätmearuandluse infosüsteemi JATS) andmeid, Narva Linnavalitsuselt saadud informatsiooni ja muid asjakohaseid materjale, sealhulgas eelnevalt läbi viidud uuringute tulemusi.

3.1 Narva jäätmekava 2009-2013 täitmine

Narva linna eelmine jäätmekava võeti vastu 2009. aastal ning keskendus peamiselt omavalitsuse haldusterritooriumil sorteerimisvõimaluste parandamisele ja korraldatud jäätmeveo rakendamisele. Järgnevas tabelis on antud ülevaade Narva jäätmekava 2009 – 2013 eesmärkide ja tegevuste täitmisest.

Tabel 1. Ülevaade Narva jäätmekava 2009-2013 täitmisest

Tegevus	Hetkeseis (2014 algus)	Märkused
<i>Uuringud</i>		
Narvas tekkivate olmejäätmete koostise uuring	Täidetud	Uuring on läbi viidud 2009. aastal Säästva Eesti Instituudi (SEI Tallinn) poolt Narva Linnavalitsuse tellimisel. Uuringu tulemustega on võimalik tutvuda järgmisel lingil: http://web.narva.ee/files/2727.pdf
Praeguse olmejäätmete käitlusskeemi efektiivsuse uuring	Täidetud	Uuring on teostatud (vaata eelnev punkt).
Biolagunevate jäätmete kompostimine, vastav uuring	Täidetud	Riigikülas tekkivate kalmistujäätmete kompostimise uuring on teostatud SA Vaivara Kalmistud poolt. Narva Linnavalitsuse tellimisel viis SEI Tallinn läbi uuringu "Biolagunevate jäätmete käitlusalternatiivide uuring Narva linnas. I etapp". Kavas on teostada uuringu II etapp - tasuvusuuring.
Linna tervishoiuasutustes tekkivate spetsiifiliste jäätmete kogumine ja nende esialgne käitlemine SA Narva Haiglas, uuring	Ei ole täidetud	Uuring ei ole läbi viidud rahaliste võimaluste puudumise tõttu.
Ida-Virumaa omavalitsustega koostööstruktuuri loomise kavandamine jäätmekäitluse korraldamisel, sh spetsiifiliste jäätmete käitlemine, teostatavusuuringu läbiviimine	Ei ole täidetud	Koostöö struktuur ei ole loodud, teostatavusuuring ei ole läbi viidud.
<i>Jäätmehoolduse (jäätmekäitluse) alased kampaaniad ja koolitused</i>		
Linnaelanike, ka aiandusühistute elanike, seas jäätmekäitlusalase teavitustöö tegemine, selle jätkamine	Täidetud	Narva Linnavalitsuse keskkonnaametnike poolt on läbi viidud mitmed jäätmekäitlusalased ja muude keskkonnateemadega seotud koolitused. Toimub linnaelanike pidev jäätmekäitlusvaldkonna alane konsulteerimine.
Jäätmekäitlusalased üritused koolides; vastavasisulised materjalid	Täidetud	Narva Linnavalitsuse keskkonnaametnike poolt on läbi viidud mitmed koolitused ja õppetunnid koostöös OÜ-ga Tootjavastutusorganisatsioon, MTÜ-ga Eesti Taaskasutusorganisatsioon ning Keskkonnaameti Viru regiooniga.
Juhendmaterjalid biolagunevate	Ei ole täidetud	Seoses rahaliste võimaluste puudumisega ei ole

jäätmete kohtsortimiseks ja kompostimiseks aiandusühistute ja eramute piirkondades		täidetud. Juhendmaterjali koostamine on järgneva jäätmekava üheks tegevuseks.
Jäätmehooldusalased koolitused linnaametnikele ja linnaasutuste töötajatele ja jäätmekäitlejatele	Täidetud	Läbi on viidud mitmed koolitusi ja nõustamisi Narva Linnavalitsuse hallatavate asutuste töötajatega, sh ametnikele, koolide õpetajatele, koolieelsete asutuste töötajatele jms.
<i>Narva linna õigusaktide ajakohastamine</i>		
Jäätmehoolduseeskirja ja muude õigusaktide täiendamine (muutmine) vastavalt teostatud uuringute tulemustele ja ajakohastatud eesmärkidele	Täidetud	Jäätmekäitlusalased õigusaktid on muudetud aastal 2012. Uue jäätmekava täitmise raames vajavad õigusaktid täiendavat ülevaatamist.
<i>Pakendijäätmete kogumiskonteinerite võrgustiku täiendamine</i>		
Jätkuv tegevus vastavalt linnavalitsuse 22. oktoobri 2008. a määrusele nr 1363 "Pakendijäätmete konteinerite jäätmevaldajatele üleandmise kord"	Täidetud	Pakendikonteinerid jaotatakse pidevalt korteriühistute vahel koostöö OÜ-ga Tootjavastutusorganisatsioon ja AS-iga Ragn-Sells.
<i>Ohtlike jäätmete kogumisvõrgustiku täiendamine</i>		
Olemasoleva ning täiendava ohtlike jäätmete kogumispunkti avamine ning hooldamine	Täidetud	Narva linnas on kokku 2 ohtlike jäätmete kogumispunkti. Uus kogumispunkt on avatud Narva Jäätmekäitluskeskuse territooriumil aadressil Rahu 3b, Narva.
Ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine	Osaliselt täidetud	Kogumisringid on läbi viidud peamiselt aiandusühistutes. Kogumisringid ei ole läbi viidud aastatel 2012 ja 2013 seoses KIK-ile esitatud taotluse negatiivse vastusega. Negatiivsete otsuste põhjusteks on korraldatud jäätmevedu rakendamata jätmine.
<i>Biologunevate jäätmete kogumise võrgustiku loomine (täiendamine)</i>		
Aia- ja pargijäätmete eraldi kogumine	Osaliselt täidetud	Aia- ja pargijäätmete kogumisega tegelevad mõned jäätmekäitlejad. Kogumine ei ole efektiivne, kuna puudub biojäätmete käitlemistehnoloogia.
Aia- ja pargijäätmete kompostimisplatsi rajamine 1,5 ha, asfaltkate	Ei ole täidetud	Kompostimisplatsi rajamine Narva Jäätmekäitluskeskuse territooriumile on järgmise jäätmekava üheks tegevuseks.
<i>Kontrolli saavutamine Narva linnas tekkivate jäätmevoogude ja nende käitlemise üle</i>		
Korraldatud jäätmeveo piirkondades kogutud olmejäätmete suunamine jäätmekäitluskeskusesse; tõepärase andmete saamine	Ei ole täidetud	Korraldatud jäätmevedu ei ole rakendatud seoses korraldatud jäätmeveo konkursi vaidlustamisega. Käesoleva jäätmekava koostamise hetkel on teada, et korraldatud jäätmevedu rakendatakse alates 1. augustist 2014.a.
Ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemine vastavalt kehtestatud nõuetele; ka vastavalt Narva linna ehitusmäärusele	Ei ole täidetud	Kontroll jäätmevoogude, sealhulgas ehitusjäätmete, üle on nõrk, mittejärjepidev ja ebaefektiivne. Kohalikud jäätmekäitlusalased õigusaktid vajavad ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise osas ülevaatamist.
Kontrollreidide teostamine	Ei ole täidetud	Kontrollreidide ei ole teostatud seoses pädevate ametiisikute puudumisega.

3.2 Jäätmete, selle prognoos ja jäätmete käitlemine Narva linnas

3.2.1 Üldine jäätmete

Jäätmete sõltub suures osas elanike arvust ja piirkonna majandusliku arengu tasemest, aga ka ettevõtete struktuurist, toodete materjalimahukusest jms. Ida-Virumaale ja ka Narva linnale paneb oma pitseri põlevkivi kasutamine energeetikas.

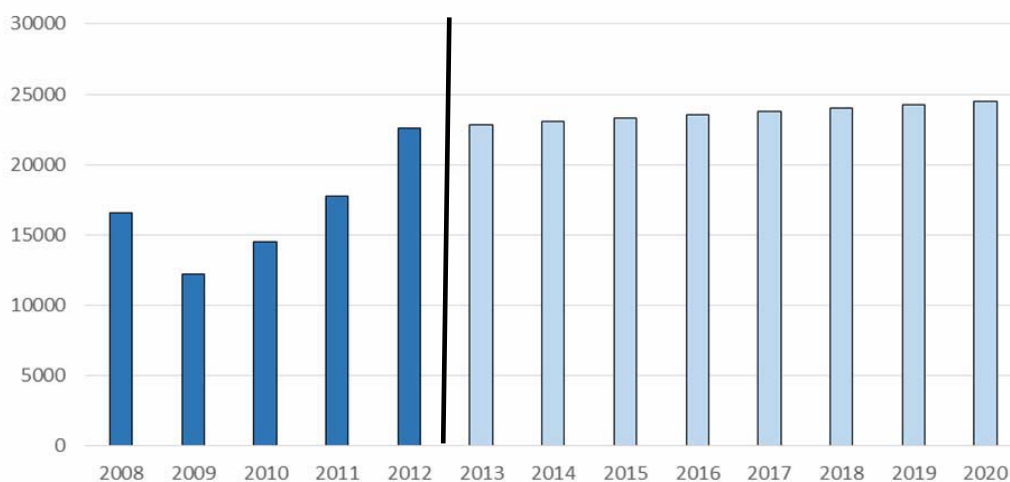
Jäätmearuandluse infosüsteemi JATS andmete järgi tekkis Narvas 2012. a **kokku üle 849 000 tonni jäätmeid** millest **olmejäätmed** (koodiga 20) oli ca **23 000 tonni**.

Valdava koguse 2012. a tekkinud jäätmetest moodustab Balti Elektriijaamas tekkiv **põlevkivi kolde- ja lendtuhk - ca 780 000 tonni**. Eesti Energia Narva Elektriijaamad AS asub küll Narva linna territooriumil, kuid samas on nimetatud käitise jäätmekäitlus reguleeritud keskkonnalubadega ning ettevõtte omab enda jäätmekäitlussüsteemi. Seetõttu käesolevas jäätmekavas põlevkivi energiakasutusel tekkinud jäätmete käitlemist ei käsitleta.

3.2.2 Olmejäätmed

Olmejäätmed on kodumajapidamisjäätmed ning kaubanduses, teeninduses või mujal tekkinud oma koostise ja omaduste poolest samalaadsed jäätmed. Olmejäätmete koguste hindamisel tuleb lisaks tekkinud segaolmejäätmete kogusele arvesse võtta ka piirkonnas liigiti kogutud olmejäätmete alla kuuluvate jäätmeliikide (nt pakendijäätmed, paber ja kartong, biojäätmed, ohtlikud jäätmed) kogused (vaata järgnevad alapeatükid).

Olmejäätmete tekkekogus sõltub otseselt piirkonna elanike arvust (sh vanuselisest koosseisust), nende sissetulekust (ostujõud ja tarbimine), valdavast elamutüübist (korrusmajad, eramajad) hooldatavate haljasalade suurusest ning ka majandusarengust. Kui vaadata Eesti viimase kümne aasta olmejäätmete tekke statistikat, siis võib otseselt tõmmata paralleeli sisemajanduse koguprodukti (SKP) kasvu ja olmejäätmete tekke vahele.

Joonis 1. Olmejäätmete (kood 20) teke 2008-2012 ja prognoos 2013-2020

Prognoos: Võttes arvesse rahvastikuandmeid, võib eeldada, et Narva linna elanike arvu vähenemine jätkub ka järgmise kümne aasta perspektiivis (keskmiselt 1% aastas). Seega sõltub olmejäätmete teke järgnevatel aastatel eelkõige majanduse olukorrast. Võttes

olmejäätmete koguse prognoosimisel aluseks realistliku stsenaariumi, mis eeldab, et Ida-Virumaa majandus jätkab lähiaastatel mõõdukat kasvu (SKP iga-aastane juurdekasv vähemalt 1%), võib eeldada, et Narva linnas tekib aastal 2020 kokku ligikaudu **24 500 tonni olmejäätmeid**.

3.2.2.1 Segaolmejäätmed

Jäätmearuandluse andmetel tekkis Narva linnas 2012. aastal ligikaudu **13 590 tonni segaolmejäätmeid**.

Olmejäätmete liigiti kogumise edasisel kavandamisel on oluline teada segaolmejäätmete liigilist koostist. Narva linna segaolmejäätmete liigiti koostist uuriti 2009. aastal.⁶ Lisaks on Ida-Virumaal tekkivate segaolmejäätmete liigilist koostist uuritud üle-eestilise sortimisuuringu käigus 2012/13 aastal.⁷

Tabel 2. Segaolmejäätmete liigiline koostis (Narva linna sortimisuuring 2009, üle-eestiline sortimisuuring 2012/2013)

Jäätmeliik	Narva 2009	Jõhvi 2012
1. Plast	17,1	17,1
2. Klaas	9,4	4,9
3. Metall	2,3	4,7
4. Paber ja papp	10,8	13,3
5. Biojäätmed kokku	40,5	35,8
5.1 Köögijäätmed	35,4	28,6
5.2 Aiajäätmed	3,8	6,1
5.3 Muud biojäätmed	1,4	1,0
6. Puit	0,2	1,9
7. Ohtlikud jäätmed	0,3	2,4
8. Elektroonikaromu	0,1	1,4
9. Muu põlev materjal	7,5	11,7
10. Tekstiil ja rõivad	6,4	4,0
11. Muu mittepõlev materjal	5,4	2,8
Kokku	100	100

Jäätmeliik	Narva 2009	Jõhvi 2012
Biolagunevad jäätmed kokku	55,2	51,5
Pakendijäätmed kokku	32,0	27,7
Põlev materjal	82,5	86,0
Mittepõlev materjal	17,5	14,0

⁶ Narva jäätmeuuring. 2009, Säätva Eesti Instituut. Tellija: Narva Linnavalitsus.

⁷ Eestis tekkinud segaolmejäätmete, eraldi kogutud paberi- ja pakendijäätmete ning elektroonikaromu koostise uuring. 2013, Säätva Eesti Instituut. Tellija: Keskkonnaministeerium. Uuringu käigus analüüsiti Uikala prügilasse toodud Jõhvi segaolmejäätmete koostist.

Mõlema sortimisuuringu tulemused näitavad, et piirkonna segaolmejäätmetes moodustavad kõige suurema osa köögi- ja sööklajäätmed, plastjäätmed, paber ja papp ning muu põlev materjal (mähkmed ja hügieenisidemed, jalanõud, kumm, põrandakatte rullmaterjal jms). Võrreldes 2009. aastal SEI Tallinna poolt Narva linnas läbi viidud segaolmejäätmete koostise uuringu tulemustega on viimastel aastatel vähenenud oluliselt köögi- ja sööklajäätmete ja ka klaasi osakaal. See näitab, et segaolmejäätmete koostise muutust (pakendijäätmete osakaalu suurenemine) on põhjustatud suurenenud tarbimine viimastel aastatel. Samas viitab see ka sellele, et pakendijäätmete liigiti kogumise süsteem pole tõhusamaks muutunud.

Pakendijäätmete osakaal segaolmejäätmetes on ligikaudu 30%. Biolagunevate jäätmete osakaal ületab siiski 50%. See tähendab, et Narva linnas tekkinud segaolmejäätmeid ei tohiks ilma eeltöötlemata prügilasse ladestada. Nimelt vastavalt jäätmeseadusele ei tohi alates 2013. aastast ladestatavate olmejäätmete hulgas biolagunevaid jäätmeid olla üle 30 massiprotsendi ja alates 2020. aastast isegi 20 massiprotsendi. Võrdlemisi suur biolagunevate jäätmete sisaldus segaolmejäätmetes näitab, et edaspidi tuleb enam tähelepanu pöörata nimetatud jäätmete liigiti kogumisele ja taaskasutamisele.

Prognoos: Segaolmejäätmete tekekogus sõltub sellest, kui tõhusalt toimib jäätmete liigiti kogumise süsteem. Juhul kui Narva linnas rakendub biojäätmete (sh toidujäätmete) liigiti kogumise süsteem ja pakendijäätmete kogumissüsteem muutub tõhusamaks, võib eeldada, et ka segaolmejäätmete kogused edaspidi vähenevad. Vastasel juhul segaolmejäätmete kogused suurenevad olmejäätmete üldise tekkekoguse suurenemisega paralleelselt (mööduka majanduskasvu põhised keskmiselt 1% aastas kuni aastani 2020).

3.2.2.2 Pakendijäätmed

Pakendijäätmed on mis tahes pakend või pakendimaterjal, mis muutub pärast pakendi kasutamist jäätmeteks. Pakendijäätmeteks ei loeta pakendi ja pakendimaterjali tootmisel tekkinud jääke. Kuna pakendijäätmed moodustavad suure osa olmejäätmetest (ligikaudu 30%), siis on olmejäätmete taaskasutamise suurendamisel oluline keskenduda esmajoones pakendijäätmete liigiti kogumise ja taaskasutamise süsteemi arendamisele.

Tuginedes sortimisuuringu tulemustele ja jäätmeregistris esitatud liigiti kogutud pakendijäätmete kogustele, võib välja tuua pakendijäätmete hinnangulise tekkekoguse Narvas. Nii võib öelda, et Narvas tekkis 2012. aastal kokku ligikaudu **6640 tonni pakendijäätmeid** (vt tabel 3).

Tabel 3. Narva linnas tekkinud pakendijäätmete osakaalud ja kogused (2012)

Jäätmeliik	Segaolmejäätmetes sisalduvad pakendijäätmed (sortimisuuring 2012/13)		Liigiti kogutud ja taaskasutatud pakendijäätmed (JATS), t	Pakendijäätmete teke kokku, t
	%	t		
Plastpakend	12.6	1712	203	1915
Klaaspakend	3.8	516	169	685
Metallpakend	3.9	530	147	677
Paber- ja papppakend	6.2	843	1261	2104
Puitpakend	1.3	177	256	433
Segapakend	-	-	840	840
Kokku	27.7	3764	2876	6640

Samas tuleb rõhutada, et kõik tabelis 3 esitatud pakendijäätmed ei kuulu täies mahus olmejäätmete alla. Näiteks moodustavad märkimisväärse osa liigiti kogutud metallpakendist metalltunnid ja mahutid ning puitpakendist moodustavad valdava osa puitalused, mis tüüpiliselt olmejäätmete alla ei kuulu.

Prognoos: Pakendijäätmete teke on üks peamised tegureid, mis majanduskasvu ja tarbimise suurenemisel panustab olmejäätmete tekkekoguse suurenemisse. Eeldades, et Ida-Virumaa majandus jätkab lähiaastatel mõõdukat kasvu (SKP iga-aastane juurdekasv vähemalt 1%), võib eeldada, et Narva linnas tekib aastal 2020 kokku ligikaudu **7200 tonni pakendijäätmeid**.

3.2.2.3 Biolagunevad jäätmed

Biolagunevad jäätmed on anaeroobselt või aeroobselt lagunevad jäätmed. Biolagunevate jäätmetena võib tüüpiliselt vaadelda paber- ja pappjätmeid, biojätmeid ja puitjätmeid.

Keskkonnaagentuuri jäätmeregistri andmetel koguti Narvas 2012. aastal liigiti ja suunati taaskasutuse 1618 tonni paber- ja pappjätmeid (357 tonni vanapaberit ja 1261 tonni paber- ja papppakendit). Lisades nendele kogustele segaolmejäätmetes sisalduva paberi ja papi koguse võib eeldada, et 2012. aastal tekkis Narva linnas kokku ligikaudu **3430 tonni paber- ja pappjätmeid**.

Olulise osa olmejäätmetes sisalduvatest biolagunevatest jäätmetest moodustavad **biojätmed**, milleks on aia- ja haljastusjäätmed (nt muru niitmise ja rohimise jäägid, puuoksad, lehed, lilled, maha kukkunud puuviljad jms), samuti kodumajapidamistest, restoranidest, toitlustus- ja kaubandusettevõtetest pärinevad toidu- ja köögijätmed ning samalaadsed toiduainetetööstuse jäätmed. Piirkonnas tekkivate biojätmete tekkekogust saab hinnata kaudselt tuginedes SEI Tallinna poolt 2012. aastal läbi viidud uuringu⁸ tulemustele ning 2012-2013. aastal läbi viidud üleriigilise segaolmejäätmete sortimisuuringu tulemustele. Kui võtta aluseks Narva linnas tekkivate segaolmejäätmete eeldatav koostis, võib hinnata, et aasta jooksul tekitatud segaolmejäätmed sisaldavad ligikaudu 4900 tonni biojätmeid. Biolagunevate jäätmete käitlusalternatiivide uuringu tulemustele tuginedes võib eeldada, et Narvas kogutakse liigiti köögi- ja sööklajajätmeid ca 380 tonni ning haljastusjäätmeid ca 390 tonni. Kui lisada need liigiti kogutud biojätmete kogused segaolmejäätmetes sisalduvale biojätmete kogusele, oli 2012. aastal Narva linnas tekkiv hinnanguline **biojätmete kogus ligikaudu 5530 tonni**.

Jäätmearuandluse infosüsteemi JATS andmetele tuginedes koguti Narva linnast 2012. aastal ca **81 tonni puidujätmeid**. Lisaks sisaldavad vähesemal määral puitu ka segaolmejäätmed (vt tabel 2).

Biolagunevate jäätmete käitlusalternatiivide uuringu tulemused näitavad, et Narva linnas tekkivate biojätmete (toidu- ja köögijätmete ning aia- ja haljastusjäätmete) kogus on piisavalt suur, et seda oleks mõistlik liigiti koguda ja kohapeal käidelda/kompostida.

Biolagunevate jäätmetena võib vaadelda ka reoveeset, mille tekkekoguste hinnang ja käitlemise ülevaade on antud alapeatükis 3.2.6.

Prognoos: Tuginedes SEI Tallinna poolt läbi viidud biolagunevatele jäätmete käitlusalternatiivide uuringule Narvas, võib biojätmete koguse prognoosimisel võtta aluseks realistliku stsenaariumi, mis lähtub eeldusest, et majanduse mõõduka kasvu (keskmiselt 1%

---

⁸ Biolagunevate jäätmete käitlusalternatiivide uuring Narva linnas. I etapp. 2012, Säätva Eesti Instituut. Tellija: Narva Linnavalitsus.

aastas) tagajärjel kasvab paralleelselt ka biojätmete tekkekogus 1% aastas. Nendele eeldustele tuginedes võib prognoosida, et Narva linnas tekib aastal 2020 ligikaudu **6 000 tonni biojätmeid**.

Ka paber- ja pappjätmete teke sõltub otseselt majandusolukorrast ja tarbimisest. Seega võib eeldada, et nende jätmete teke järgib olme- ja biojätmete tekke trende (iga-aastane juurdekasv 1%), mis teeb 2020. aastal **paber- ja pappjätmete koguseks ca 3700 tonni**.

3.2.2.4 Suurjätmed

Suurjätmed on jätmed, mida ei ole võimalik nende mõõtude või kaalu tõttu paigutada prügikonteinerisse, näiteks mööbliesemed, vaibad ja madratsid. Suurjätmetena ei käsitleta romuaautosid ja autorehve, elektri- ja elektroonikaseadmete jätmeid, sh külmikud, pesumasinad, telerid.

Ametliku jäätmearuandluse alusel koguti Narva linnas 2012. aastal **167 tonni suurjätmeid**. Võib eeldada, et tegelik suurjätmete teke on sellest kogusest suurem, kuna jäätmearuandluse andmed kajastavad ainult eraldi kogutud suurjätmete kogust. Võib arvata, et suur osa äravisatud suurjätmetest satub muude jätmete hulka (nt ehitusjätmed) ja siiski veel ka looduskeskkonda.

Prognoos: Võib eeldada et, majandusolukorra paranedes suureneb mõnevõrra ka suurjätmete teke (nt mööbli väljavahetamise tulemusel). Eeldatavasti suureneb ka elanikkonna teadlikkus ning paranevad vastuvõtutingimused, mistõttu hakatakse suurjätmeid rohkem tooma ka kogumiskohtadesse.

3.2.2.5 Kodumajapidamistes tekkivad ohtlikud jätmed

Kodumajapidamistes tekib muuhulgas ka ohtlikke jätmeid. Tüüpilised kodumajapidamistes tekkivad ohtlikud jätmed on näiteks aegunud ravimid, elavhõbeda kraadiklaasid, kodukemikaalid (torupuhastusvahendid, juukselakid, õhuvärskendajad jms), värvi-, laki-, liimi- ja lahustijäägid, rotimürk jm biotsiidid, kompaktlambid (ehk säästupirnid), päevavalguslambid, patareid ja akud. Ülevaade elektroonikaromu ning patareide ja akude tekkest on toodud alapeatükis 3.2.3.

Keskkonnaagentuuri jäätmeregistri andmetel koguti Narva linna majapidamistes 2012. aastal 6,7 tonni ohtlikke jätmeid. Jäätmeregistris toodud kogused kajastavad vaid elanikkonna poolt vastavatesse kogumiskohtadesse toodud ohtlike jätmete koguseid. Lisaks tuleb arvestada ka segaolmejätmetes sisalduvad ohtlikke jätmeid. Vastavalt 2012/2013 aastal läbi viidud sortimisuuringu tulemustele on piirkonna segaolmejätmetes sisalduvate ohtlike jätmete osakaal ligikaudu 2,4%. Võttes arvesse segaolmejätmetes sisalduvad ohtlikud jätmed ja Narva linnas liigiti kogutud ohtlikud jätmed, võib anda majapidamistes tekkiva **ohtlike jätmete koguse, mis 2012. aastal oli ca 536 tonni**.

Eeldatavasti on majapidamistes tegelikkuses tekkiv ohtlike jätmete kogus mõnevõrra suurem, kuna teatud osa ohtlikke jätmeid satub ka muude jätmete (nt ehitus- ja lammutusjätmete) hulka aga ka väljapoole ametlikku jäätmekäitlussüsteemi.

Prognoos: Võib eeldada, et ka kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jätmete kogus (eelkõige liigiti kogutud jätmed) majanduskasvu ja suureneva tarbimise valguses edaspidi pigem suureneb. Eeldatavasti suureneb ka elanikkonna teadlikkus ning paranevad vastuvõtutingimused, mistõttu hakatakse ohtlikke jätmeid rohkem tooma ka kogumiskohtadesse.

3.2.2.6 Olmejäätmete kogumine ja käitlemine

Segaolmejäätmete kogumine ja käitlemine

Käesoleva jäätmekava koostamise ajal ei ole korraldatud jäätmevedu Narvas veel rakendunud. Jäätmeveo teenust pakuvad erinevad jäätmekäitlusettevõtted (AS Ragn-Sells, AS Heakorrastus, OÜ Adelan Prügiveod, OÜ Ekovir). **Segaolmejäätmete** vastuvõtt nõuetele mittevastavasse Narva prügilasse lõpetati 2006. aastal (prügila suleti lõplikult 2008. aastal). Kuni Narva Jäätmekäitluskeskuse töö alustamiseni 2007. aastal veeti segaolmejäätmeid Uikala prügilasse. Pärast seda suunati segaolmejäätmed Narva Jäätmekäitluskeskusesse esmasesse sortimisse ning tekkinud sortimisjääk veeti edasi mehaanilis-bioloogilisse töötlusesse Sillamäele (20 km Narvast). Narva Jäätmekäitluskeskuses toimuv segaolmejäätmete sortimine peatati 1. juunil 2009. Pärast seda on jäätmeid koguvad ettevõtted Narva segaolmejäätmed vedanud kas Uikala prügilasse või viimasel perioodil ka Tallinnasse Ragn-Sells MBT käitisse ning Iru Elektriijaama jäätmepõletusplokki.

Jäätmete liigiti kogumine ja taaskasutamine

Pakendijäätmete liigiti kogumiseks on taaskasutusorganisatsioonid (MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsioon, MTÜ Eesti Pakendiringlus, OÜ Tootjavastutusorganisatsioon) Narva linna haldusterritooriumile paigutatud kokku 10 avalikku pakendijäätmete kogumiskonteinerit (2013. aasta alguse seisuga). Nendest 9 on mõeldud segapakendijäätmete ja 1 paberpakendi kogumiseks. Võrreldes 2009. aastaga, mil Narva linnas oli kokku 40 konteinerit (26 segapakendi- 13 klaaspakendi- ja 1 paberpakendikonteinerit), on avalike jäätmekonteinerite arv järsult vähenenud. Pakendijäätmete liigiti kogumise soodustamiseks on linnavalitsus ise näidanud initsiatiivi ja ostnud pakendijäätmete kogumiskonteinereid, mida jagatakse korteriühistutele tasuta kasutamiseks (üks konteiner ühele korteriühistule). Konteineri tühjendamise tegeleb hetkel (01.04.2014. seisuga) AS Ragn-Sells, konteinerite tühjendamine on korteriühistutele tasuta, tühjendamise seotud kulud kompenseerib OÜ Tootjavastutusorganisatsioon. 2014. aasta alguses oli sellise pakendijäätmete kogumisüsteemiga liitunud 226 korteriühistut (kokku on Narvas 396 korteriühistut). Lisaks sellele tellivad mõned korteriühistud pakendijäätmete konteinerite tühjendamise teenust Osaühingult Ekovir ja AS-ilt Heakorrastus. Narva Linnavalitsuse poolt jagatud pakendikonteinerite kaudu kogutud pakendijäätmed veetakse esmalt Narva Jäätmekäitluskeskuse territooriumile, kus neid laaditakse ümber ja veetakse peamiselt Tallinna AS-i Ragn-Sells MBT käitisse nende edasiseks sortimiseks ja käitlemiseks, lähtudes välja sorditud materjali kvaliteedist. Võttes arvesse pakendijäätmete tekkekoguse ja liigiti kogutud pakendijäätmete koguse, võib öelda, et tänu linnavalituse poolt korraldatud pakendijäätmete kogumissüsteemile koguti Narva linnas 2012. aastal ja suunati taaskasutusse ligikaudu 54% tekkinud pakendijäätmetest. Seega võib väita, et Narva pakendijäätmete kogumissüsteem tagas 2012. aastal pakendiseadusega sätestatud pakendijäätmete üldise ringlussevõtu määra (55% pakendijäätmete kogutekkest) täitmise. Samas on pakendijäätmete avalike kogumispunktide arvu vähenemine selgelt mittesoovitav areng.

Peale pakendijäätmete toimub korteriühistutes ka **vanapaberi** eraldi kogumine selleks ettenähtud kogumiskonteineritega. Vanapaberi liigiti kogumine on vastavalt Narva jäätmehoolduseeskirjas sätestatule kohustuslik, kuid selleks on antud kaks võimalust: kas eraldi kogumine ning toomine vanapaberi kogumise või kokkuostupunkti või soovi korral vanapaberi konteineri kasutamine. Korteriühistud kasutavad peamiselt teist võimalust ehk koguvad vanapaberit kogumiskonteinerite kaudu. Suuremad ettevõtted (eelkõige kaubandus)

on paigaldanud enda territooriumile peamiselt presskonteinereid. Väiksemad ettevõtjad korraldavad kogutud vanapaberi üleandmist ise või tellivad vanapaberi veoteenust kogumispunkti jäätmeluba omavatele väikeettevõtetele, peamiselt FIE Vassili Bulajevski ja OÜ New Ecological Solutions.

Samuti toimub mõningal määral ka **aia- ja haljastusjäätmete** kogumine. Väiksem kogus aia- ja haljastusjäätmetest kogutakse haljastus- või jäätmekäitlusettevõtjate poolt. Narva Jäätmekäitluskeskus ja mõned teised jäätmekäitlejad pakuvad igal sügisel haljastusjäätmete väljaveoteenust, kuid seda teenust kasutavad jäätmevaldajad pigem vähe. Laiemat biojäätmete kogumist on pärssinud see, et siiani on puudunud Narva linnas kompostimisplats või muu aia- ja haljastusjäätmete käitlemise võimalus. Seetõttu kogutakse ja käideldakse valdav osa biojäätmetest siiani koos segaolmejäätmetega.

Tänu elanike suurenenud teadlikkusele on suurenenud ka elanike poolt üle antud **ohtlike jäätmete (sh elektroonikaromu ning patareide ja akude)** kogused. Kodumajapidamises tekkivaid ohtlikke jäätmeid saab üle anda ohtlike jäätmete kogumispunkti (Rakvere tn 22B) ning Narva Jäätmekäitluskeskusesse (Rahu tn 3B).

Oluline osa taaskasutusse suunatavate jäätmekoguste suurenemisel on olnud Narva Jäätmekäitluskeskusel, mis alustas tegevust 2007. aastal. Jäätmekäitluskeskus toimib ka jäätmejaamana, kuhu elanikud saavad tuua elektroonikaromusid, vanarehve, suurjäätmeid, olmejäätmeid, pakendijäätmeid, vanapaberit, puidujäätmeid jms.

Viimastel aastatel on Narva Linnavalitsus regulaarselt läbi viinud tegevust „Elektroonikaromu ja ohtlike jäätmete kogumisring Narva linna aiandusühistutes“. Kuna aastatel 2012-2014 puudus piisav finantseering, sh ei saadud selleks toetust SA-lt Keskkonnainvesteeringute Keskus, ei ole toimunud rohkem taolist tegevust. Pärast korraldatud jäätmeveo rakendamist on kavas jätkata elektroonikaromu ja ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamist.

3.2.3 Probleemtoodete jäätmed

Probleemtoode on toode, mille jäätmed põhjustavad või võivad põhjustada tervise- või keskkonnoahtu, keskkonnahäiringuid või keskkonna ülemäärast risustamist. Probleemtoodete hulka kuuluvad:

- patareid ja akud,
- PCB-sid sisaldavad seadmed,
- mootorsõidukid ja nende osad, sh rehvid,
- elektri- ja elektroonikaseadmed ning nende osad (elektroonikaromu),
- vanarehvid.

Narvas kogutud probleemtoodete jäätmekogused on toodud tabelis 4.

Tabel 4. Probleemtoodete jäätmete teke aastal 2012

Jäätmeliik	Jäätmeteke, t
Patereid ja akud	9.8
PCB-id	0
Romusõidukid	425.7
Elektroonikaromu	27.7
Vanarehvid	180.6

Eeldatavasti on tegelikkuses tekkiv probleemtoode jäätmekogus suurem, kuna teatud osa selliseid jäätmeid satub ka muude jäätmete (nt segaolmejäätmed, ehitus- ja lammutusjäätmete) hulka aga ka väljapoole ametlikku jäätmekäitlussüsteemi.

Ülevaade olmejäätmetes sisalduvatest ohtlikest jäätmetest on toodud alapeatükis 3.2.2.5.

Prognoos: Võib eeldada, et ka seoses majanduskasvu ja tarbimise suurenemisega kasvavad edaspidi ka parteide ja akude, romusõidukite, elektroonikaromu ja vanarehvide tekkekogused. Eeldatavasti suureneb ka elanikkonna teadlikkus ning paranevad vastuvõtutingimused, mistõttu hakatakse ohtlikke jäätmeid rohkem tooma ka kogumiskohtadesse.

3.2.4 Ohtlikud jäätmed

Ülevaade olmejäätmetes sisalduvatest ohtlikest jäätmetest on toodud alapeatükis 3.2.2.5 ning elektroonikaromude ning patareide ja akude tekkest alapeatükis 3.2.3. Lisaks kodumajapidamistele tekib ohtlikke jäätmeid ka ettevõtluses (nt tootmis- ja ehitustegevuse tulemusena). Tüüpiliste ettevõtetes tekkivate ohtlike jäätmetena võib vaadelda nt vanaõli, asbesti sisaldavaid jäätmeid, saastunud pinnast jms.

Vanaõli kui ohtliku jäätmeliigi hulka kuulub mistahes kasutuselt kõrvaldatud määrde-, kütte- ja tööstusõli, olenemata selle tekkesfäärist. Jäätmearuandluse andmetel tekkis Narvas 2012. aastal **61 tonni** vanaõli. Võib eeldada, et tegelikkuses tekkiv vanaõlide kogus on suurem, kuna need jäätmed tekivad nii majapidamistes kui ka tööstuses ja transpordisektoris. Nende jäätmete ohutute käitlusvõimaluste puudulikkuse tõttu peetakse tekkiva vanaõli koguste arvestust muude jäätmeliikide nime all või käideldakse jäätmeseaduse nõuetele mittevastavalt. Vanaõli teke on otseselt seotud ettevõtete tegevuse ja üldise majandusliku arenguga. Võib eeldada, et vanaõli tekkekogus järgnevatel aastatel pigem kasvab.

Asbesti sisaldavad jäätmed tekivad ehitiste lammutamise käigus tekkiva ehitusprahi osana, mis sisaldab ka asbesti (eterniiti). Jäätmearuandluse andmetel tekkis Narvas 2012. aastal **327 tonni** asbesti sisaldavaid jäätmeid. Võttes arvesse Narva elamute olukorda ja remondivajadust, võib eeldada, et asbesti sisaldavate jäätmete (eelkõige eterniit) tekkekogused suurenevad oluliselt. Eterniidi jõudmine ametlikku kogumis- ja käitlussüsteemi sõltub aga otseselt asbesti äraandmise võimalustest ja hinnast. Hetkel ei toimu eterniidi vastuvõtmist Narva Jäätmekäitluskeskuse territooriumil. Arvestades eterniidi tekkekoguste olulist suurenemist, tuleks korraldada eterniidi vastuvõtmine elanikkonnalt Narva Jäätmekäitluskeskuse territooriumil.

Siiani on puudunud selge ülevaade ettevõtetes tekkivate ohtlike jäätmete kogumisest ja käitlemisest. Jäätmekäitlejatelt saadud tagasiside kohaselt on probleemne ohtlike jäätmete kogumine väikeettevõtetelt, kuna need ei ole valmis väikeseid koguseid kaugele kogumiskohta vedama. Olukorda on raskendanud ka Vaivara ohtlike jäätmete kogumiskeskuse mittetöötamine. Narva Jäätmekäitluskeskusel puudub täna vajalik ohtlike jäätmete käitluslitsents. Samas oleks probleemi lahendamiseks edaspidi otstarbekas jäätmekäitluskeskuses vastu võtta ohtlikke jäätmeid ka ettevõtetelt.

Narva linna territooriumil võib välja tuua seni fikseeritud **jääkreostusobjektina** Rahu tn 1, endise Narva Kommunaali ABT territooriumi, mis on praegu OÜ VK Headus omandis. Uuringu käigus fikseeriti reostus, mis on põhjustatud järgmiste reoainetega - bituumen, ahjukütus, masuut, naftabituumen, asfalt. Saastunud pinnase puhastamisel võib tekkida samuti ohtlikke jäätmeid. Jäätmeregistri andmetel tekkis Narvas 2012. aastal **ohtlikke aineid**

sisaldavaid kive ja pinnast (saastunud pinnas) **4,5 tonni**. Prognooosi saastunud pinnase tekke kohta on keeruline anda, kuna selle kogus sõltub arendusprojektidest.

3.2.5 Ehitus- ja lammutusjätmed

Ehitusjätmed on ehitus-, remondi- ja lammutusjätmed, mittekasutatav väljaveetav pinnas, puidu, metalli, betooni, telliste, ehituskivide, klaasi ja muude ehitusmaterjalide jätmed, sh need, mis sisaldavad asbesti ja teisi ohtlikke jätmeid, mis tekivad ehitamisel ja remontimisel ning mida ehitusobjektidel tööd tegemiseks ei kasutata.

Jäätmearuandluse andmetel tekkis Narva linnas 2012. aastal ca **28 000 tonni ehitus- ja lammutusjätmeid**.

Ehitusjätmete käitlust reguleerib Narva jäätmehoolduseeskiri, mille alusel vastutab ehitusjätmete nõuetekohase käitlemise eest jäätmevaldaja kuni nende taaskasutamiseni või üleandmiseni jäätmevedajale. Samas vajab Narva jäätmehoolduseeskiri sisulist ülevaatamist ehitus- ja lammutusjätmete käitlemise osas. Narva Linnavalitsus on käesoleva jäätmekava koostamise ajal läbi viinud juba vajaliku hinnangu, mille tulemusi kavandatakse õigusaktide muudatusena realiseerida 2014. aasta teisel poolel.

Prognooos: Võttes arvesse eeldatavat majanduskasvu sh elanikkonna sissetulekute suurenemist ning kavandatud suuremahulisi lammutus- ja renoveerimisprojekte Narva linna territooriumil, võib oodata, et ehitus- ja lammutusjätmete tekkekoguse suurenemist järgmisel perioodil (aastani 2020).

3.2.6 Reovee puhastusseted

Biologunevate jätmetena käsitletav reoveesete ja -muda tekib arvestavas koguses Narvas tekkiva reovee puhastusprotsessis. Reovett tekitavad nii tootmisettevõtted kui ka kodumajapidamised. Reoveesete tekib Narva linna reoveepuhastusjaamas, mida haldab AS Narva Vesi. Reoveepuhastusprotsess koosneb kahest liinist, millest üks on ette nähtud olmereovee, teine tehnoloogilise reovee puhastamiseks. Olmereovett kogutakse Narva linnast ja Narva-Jõesuust. Osa järelsetitites eraldatud settest ja mudast tagastatakse biopuhastuse algusetappi (anaeroobsesse kambriisse), liigmuda suunatakse mudatihendajasse. Tihendatud sete ja muda kääritatakse metaantankis. Käärimisel tekkiv gaasiline metaan põletatakse.

AS-i Narva Vesi andmetel tekkis 2012. aastal Narvas **1825 tonni olmevee puhastusseteid/muda ning 625 tonni tööstusreovee biopuhastusseted/muda**.

Prognooos: AS Narva Vesi reovee puhastamise protsessis tekkiva sette koguse puhul võib eeldada, et seoses kanalisatsioonivõrgustiku laiendamisega ja ettevõtluse prognoositava kasvuga suureneb järgmise kümne aasta perspektiivis mõnevõrra reoveesete kogus (hinnanguliselt kuni 2 800 tonnini aastas).

3.2.7 Tervishoiuasutuste jätmed

Tervishoiujätmed on nii inimeste kui ka loomade tervishoiu, ravimise ja hooldusega seotud asutustes tekkivad jätmed: haiglates, hooldekodudes, perearstikeskustes, hambaraviasutustes ning veterinaarasutustes tekkivaid jätmeid. Teravad ja torkivad jätmed, kehaosad, nakkusohtlikud ja potentsiaalselt nakkusohtlikud jätmed ning muud) jm nn riskijätmed peab muudest jätmetest eraldi käitlema (sortima, hoidma ja töötlemata). Nende jätmete põhilisteks tekkekohtadeks on haiglad ja kliinikud, aga ka arstikeskused, apteegid ja erinevad muud

tervishoiuasutused. Narvas on üks 297 voodikohaga regionaalne haigla (SA Narva Haigla), 3 veterinaarkliinikut ja 3 veterinaararsti, 25 eriarstipraktikat, 23 apteeki ja anonüümne AIDS kabinet.

Viimastel aastatel on Riiklikule jäätmearuandluse põhjal tekkis Narvas 2012. aastal ca **65 tonni tervishoiujäätmeid**. Võib arvata, et tegelik tervishoiuasutuste jäätmekogus on siiski mõnevõrra suurem.

Prognoos: käsitletaval perioodil väheneb järk-järgult aktiivravi voodikohtade arv ning suureneb järel- ja hooldusravi voodikohtade arv. Järgneval perioodil tekib tervishoiul aastas jäätmeid 0,9 kg inimese kohta. Vastavalt sellele prognoosile tekkib linna tervishoiuasutustes **70-80 tonni** riskijäätmeid aastas.

3.2.8 Muud jäätmed

Peale eespool toodud jäätmeliikide tekkis 2012. aastal Narva linnas suuremas koguses järgnevalt toodud jäätmeid.

Metallijäätmeid tekkis riikliku jäätmearuandluse kohaselt kokku ca 30 100 tonni (sh metallpakendi jäätmed – 677 tonni ning segaolmejäätmetes sisalduv metall – 639 tonni). Suurema osa metalljäätmetest moodustasid ehitus- ja lammutusprahi jaotises olevad metallid – ca 18 300 tonni ning muud tootmistegevuse tulemusena tekkivad metalljäätmed.

Puidujäätmeid tekkis jäätmearuandluse kohaselt ca 1050 tonni (sh puitpakendi jäätmed – 256 tonni ning segaolmejäätmetes sisalduv puit – 258 tonni).

3.3 Jäätmekäitlusrajatised ja -alternatiivid

Narva linna territooriumil asuvaks keskseks jäätmekäitlusrajatiseks on **Narva Jäätmekäitluskeskus**, mis asub Narva linna lääneosas, Soldino linnaosas, aadressil Rahu tn 3B. Jäätmekäitluskeskuse territooriumil asub olmejäätmete kogumis- ja töötlemisala ning sortimiseadmed. Narva Jäätmekäitluskeskus täidab muuhulgas Narva linna jäätmejaama funktsiooni. Jäätmejaamas toimub ka olmejäätmete ümberlaadimine, pressimine, pallimine ja ajutine ladustamine. Narva Jäätmekäitluskeskuse vara kuulub Narva linnale. Vastavalt Narva Linnavalitsuse ja OÜ Narva Jäätmekäitluskeskus vahel 15.01.2008. a sõlmitud vara tasuta kasutamise lepingule anti jäätmekäitluskeskus OÜ Narva Jäätmekäitluskeskusele tähtajatult kasutamiseks. OÜ Narva Jäätmekäitluskeskus asutajateks on Narva linn (ligikaudu 99,9%) ning AS Uikala Prügila (ligikaudu 0,1%). OÜ Narva Jäätmekäitluskeskus on väljastatud jäätmeluba nr L.JÄ./323392.

Lähtuvalt jäätmeseaduse ja pakendiseadusega kehtestatud jäätmete ringlussevõtu sihtarvudest ning arvestades Riigi jäätmekavas 2014-2020 toodud arengusuundasid, tuleb püstitatud eesmärkide täitmiseks ka omavalitustel oluliselt suurendada olmejäätmetes sisalduvate pakendijäätmete ja eriti biojäätmete (toidu- ja sööklajajäätmed ning aia- ja haljastusjäätmed) liigiti kogumist ja ringlusse suunamist. Biojäätmete (eelkõige toidu- ja sööklajajäätmete) ringlussevõtu suurendamine eeldab piirkonnas nende käitlusvõimaluse loomist. Seega tuleb Narvas luua võimalused aia- ja haljastusjäätmete tsentraalseks kompostimiseks ning võimalusel luua ka võimekus toidu- ja sööklajajäätmete käitlemiseks. Vastav biojäätmete käitlus(kompostimis)võimekus on võimalik luua Narva Jäätmekäitluskeskuses. Vastavalt detailplaneeringule on Narva Jäätmekäitluskeskuse lõunaküljele võimalik rajada biojäätmete kompostimisväljak (üldpindalaga 0,61 ha). Kompostimisväljakut saab välja ehitada ka mitmes osas. Narva Jäätmekäitluskeskusesse kavandatud kompostimisväljak lubab käidelda teatud

tingimustel (kinnise kompostimistehnoloogia kasutamine) kogu kümne aasta perspektiivis kogutava biojäätmeevoo (nii köögijäätmed kui ka haljastusjäätmed). Narva Jäätmekäitluskeskus on biojäätmete tsentraalse käitlussüsteemi seisukohas hea asukohaga (lühikesed veokaugused), samuti on seal olemas pädev personal.

Narvas tekkivate biojäätmete käitlemiseks sobivate alternatiivsete kompostimistehnoloogiate ja lahenduse võrdlus (tehnoloogiline, majanduskulude ja keskkonnamõtjude hinnang) on esitatud 2012. aastal läbi viidud uuringu aruandes.⁹ Nagu näitas kolme erineva kompostimistehnoloogia võrdlus, annab kõige paremaid tulemusi köögi- ja haljastusjäätmete kooskompostimisel **paindliku kinnise kompostimistehnoloogia rakendamine (nt konteinerkompostimine)**, mis sobib ka väiksemate biojäätmekoguste kompostimiseks. Nimetatud tehnoloogia kasutamine võimaldab viia kompostimise läbi kontrollitud tingimustes, mistõttu on suhteliselt väike ka kaasnev negatiivne keskkonnamõju/häiring ning tagatud on komposti kõrge kvaliteet (võimaldab komposti paremini turustada ja seeläbi ka kulusid madalamana hoida) ning komposti ja kompostimisprotsessi nõuetele vastavus. Samuti on võimalik kompostitava materjali mahu suurenedes paindlikult kompostimisvõimsust juurde lisada (võimaldab kulude optimaalset planeerimist).

Narva linnas tekkivad segaolmejäätmed käideldakse väljaspool Narva linna kas **Uikala prügilas, Iru elektriijaama jäätmenergiaplokis** või **AS Ragn-Sells MBT käitises**. Nimetatud käitiste näol on olemas piisav võimekus kogu Narvas tekkiva segaolmejäätmete koguse käitlemiseks. Segaolmejäätmete käitluskoha valikul tuleks võimalusel lähtuda jäätmehierarhiast ja erinevate käitluslahenduste keskkonnamõtjust (vt ka ptk 5 „*Jäätmekava rakendamise keskkonnamõtjud*“).

Ka Narvas liigiti kogutud jäätmete sh probleemtoodete ja ohtlike jäätmete käitlemiseks on tänaseks olemas piisavad võimsused nii Eestis või ka lähisvälismaal.

Narva olmejäätmete prügila ning nahatööstuse jääkide prügila on tänaseks suletud ning korrastatud.

3.4 Jäätmetekke vältimine

Jäätmetekke vältimine on jäätmehierarhia kõige prioriteetsem tase, mida tuleks arvestada ja eelistada jäätmekäitluse korraldamisel. EL jäätmete raamdirektiivi kohaselt (artikkel 3.12) on **jäätmetekke vältimine** aine, materjali või toote jäätmeteks muutumisele eelnevad meetmed, mis vähendavad:

- jäätmete kogust, sealhulgas toodete korduskasutamise või kasutusaja pikendamise kaudu;
- tekitatud jäätmete ebasoodsat mõju keskkonnale ja inimese tervisele või
- ohtlike ainete sisaldust materjalides ja toodetes.

Peale jäätmetekke otsese vältimise (nt tootmisel kasutatavate materjalide koguste vähendamine, toodete pikemaajaline kasutamine, ohtlike ainete asendamine või vältimine tootmisprotsessides ja toodetes) omab jäätmetekke vältimise ühe meetmetena olulist rolli **korduskasutus**. Korduskasutus on mis tahes toiming, mille käigus tooteid või tootekomponente, mis ei ole jäätmed, kasutatakse uuesti nende esialgsel otstarbel (nt

---

⁹ Biolagunevate jäätmete käitlusalternatiivide uuring Narva linnas. I etapp. 2012, Säätva Eesti Instituut. Tellija: Narva Linnavalitsus.

korduskasutatavate pakendite/pudelite kasutamine, kasutatud riiete ja kodumasinat (korduskasutamine). Oluline on siin eristada korduskasutust jäätmete taaskasutusest, mis üldjuhul muudab toote esialgset kuju ja kasutamise funktsiooni. Seetõttu ei loeta vastupidiselt jäätmete taaskasutamisele korduskasutuse puhul materjale ja tooteid jäätmeteks.

Jäätmetekke vältimise alla loetakse üldjuhul ka tegevusi, mis on seotud materjalide ja toodete korduskasutuseks ettevalmistamisega. Korduskasutamiseks ettevalmistamine on kontrolliv, puhastav või parandav tegevus, millega jäätmeteks muutunud tooteid või nende komponente valmistatakse ette selliselt, et neid oleks võimalik korduskasutada ilma mis tahes muu eeltötluseta (nt seadmete, mööbli, kodumasinat, rõivast puhastamine ja parandamine enne nende uuesti kasutusse laskmist).

Jäätmetekke vältimise võimalused sõltuvad paljudest teguritest nagu majandusolukord, tarbijate teadlikkus, ressursitõhususe ja jäätmetekke vältimise meetmete rakendamise ulatus ettevõtetes jms.

Olmejäätmete tekke vältimise edendamisel on peamine roll täita elanikkonnal, kelle teadlikkusest ja tarbimisharjumustest sõltub suuresti nii pakendijäätmete, toidujäätmete kui ka muude olmejäätmete tekkekoguse vähendamine. Elanikkonna teadlikkuse tõstmisel, teabe levitamisel ja jäätmete vältimisele suunatud initsiatiivide toetamisel ning vastavate tingimuste loomisel (nt kasutatud toodete korduskasutuseks tingimuste loomine) on omakorda võtmeroll **kohalikel omavalitsustel**. Arenenud riikide kogemused näitavad, et tarbijate teavitamise ja jäätmetekke vähendamise meetmete rakendamisel saavutatakse parim tulemus omavalitsuste, ettevõtete ja jäätmetekke vältimisega tegelevate kolmanda sektori organisatsioonide piirkondliku koostöö tulemusel. Oluline on arvesse võtta, et elanikel ja ettevõtetel peab olema võimalus panustada jäätmetekke vältimisse ja korduskasutusse (eeldab korduskasutuskeskuste ja initsiatiivide olemasolu). Omavalitsuste toetus ja abi ühiskondlikele initsiatiivide (nt kordus/taaskasutuskeskused, toidupank) edukale toimimisele on hädavajalik. Seetõttu on oluline, et jäätmetekke vältimisele kaasa aitavad meetmed on selgelt integreeritud omavalitsuste jäätmekavadesse.

Jäätmetekke vältimisele aitab olulisel määral kaasa **teadlikkuse tõstmine**, mis on suunatud nii omavalitsuste, ettevõtete kui ka tarbijate/elanikkonna teadlikkuse ja teadmiste suurendamiseks. Tegevused teadlikkuse tõstmiseks on:

- teabekampaaniate korraldamine – tarbijate pidev teavitamine on jäätmetekke vältimise ka korduskasutamise edendamise aluseks;
- seminaride ja koolituste korraldamine – infovahetuse seisukohast on oluline tõsta võtmerolli omavate osapoolte (omavalitsused, ettevõtted, riigiasutused) teadmisi jäätmetekke vältimise võimaluste ja meetmete rakendamisest;
- juhendmaterjalid ja infoportaalid internetis – nt toiduainete jäätmete tekke vältimise juhendid nii ettevõtetele (kaubandus) kui ka tarbijatele, kasutatud seadmete ja rõivaste korduskasutamine.

Eestis ja ka Narva linnas on juba aastaid laialdaselt toiminud **kasutatud rõivaste** edasimüügi süsteem (kasutatud riiete kauplused). Samas pärineb valdav osa siin müüdud või muul viisil korduskasutusse lastud rõivastest teistest Euroopa riikidest. Humana Estonia on siiani üks väheseid organisatsioone, kes kogub ka Eestis kokku kasutatud rõivaid ning kodutekstiile eesmärgiga need uuesti kasutusse suunata (edasimüügi või annetuste kaudu). Narvas asub Humana kauplus aadressil Kerese 3.

Kuna olmejäätmetest moodustavad märkimisväärse osa **toidujäätmed** (Narvas tekkivad segaolmejäätmed sisaldavad ligikaudu 30% toidujäätmeid), siis on jäätmetekke vältimiseks

oluline vältida just toidujäätmete teket. Viimase üleestilise segaolmejjäätmete uuringu tulemused näitavad, et segaolmejjäätmetes sisalduvates toidujäätmetest moodustavad kasutuskõlblikud toiduained (nö toidukaod) ligikaudu 20%.

Ühe esimese toidukadude vähendamise tegeleva organisatsioonina Eestis alustas 2010. aastal Eesti Toidupank. Toidupank kogub toidukaubandusest ja tootvatest ettevõtetest toiduaineid, millede kasutusaeg saab varsti ületatud ning vabatahtlike abil jaotatakse need puudust kannatavatele peredele. Jäätmetekke seisukohast väheneb sellega biojäätmete osakaal olmejjäätmetes. Lisaks Narva toidupangale tegutsevad toidupangad veel kümnes Eesti linnas.

3.5 Korraldatud jäätmevedu

Üks olulisemaid kohustusi kohalikule omavalitsusele seoses jäätmehoolduse korraldamisega tuleneb jäätmeseaduse §66, mis sätestab, et kohaliku omavalitsus organ korraldab oma haldusterritooriumil olmejjäätmete kogumise ja veo. Korraldatud jäätmeveoga tuleb katta piirkonnas tekkivad olmejjäätmed, kuid kohalik omavalitsus võib vajaduse korral seda laiendada ka muudele jäätmetel.

Narva Linnavalikogu 17. mai 2012. a määruse nr 9 „*Narva linnas korraldatud jäätmeveo rakendamise kord*“ alusel määrati kindlaks jäätmeliigid, millele kohaldatakse korraldatud jäätmevedu. Need jäätmeliigid on paber ja kartong ning segaolmejjäätmed (prügi). Ülalmainitud määrusega on Narva haldusterritoorium jaotatud kolmeks piirkonnaks – Kreenholmi, Vanalinn ja Pähklikmäe.

Narva Linnavalitsus on püüdnud rakendada korraldatud jäätmevedu alates aastast 2008. Käesoleva jäätmekava koostamise hetkel pole korraldatud jäätmevedu rakendatud. Viimane korraldatud jäätmeveo teenuste kontsessiooni hange kuulutati välja 2013. aasta lõpus ning jäätmekava koostamise ajal on edukaks tunnistatud OÜ Ekovir pakkumus. Võib eeldada, et lähiajal sõlmitakse OÜ Ekovir hankeleping ja seega rakendatakse korraldatud jäätmevedu kõigis kolmes jäätmeveopiirkonnas alates 1. augustist 2014.a. Korraldatud jäätmeveo teenuse osutamise tähtaeg on kolm aastat alates 1. augustist 2014.a.

Ära tuleks märkida, et hanke raames edukaks tunnistatud pakkumuse ja nn „vabaturu“ hindade vahe on sõltuvalt jäätmeliigist ja jäätmemahutist 3-5 korda. Vabaturu tingimustel maksis segaolmejjäätmete sügavkogumissüsteemi mahuga 5 m³ ühekordne tühjendamine ligikaudu 53 eurot (koos käibemaksuga), korraldatud jäätmeveo raames hakkab see teenus maksma ligikaudu 10,5 eurot koos käibemaksuga. Seega mõjub korraldatud jäätmeveo rakendamine Narva linna elanikele majanduslikult positiivselt. Samas aga tuleb arvestada asjaoluga, et segaolmejjäätmete konteinerite liiga madalad tühjendamishinnad võivad osutada negatiivset mõju olmejjäätmete sortimisele. Olmejjäätmete liigiti kogumise edendamiseks ja sortimise kvaliteedi parandamiseks tuleks järgmise hanke puhul kaaluda võimalust kasutada majanduslikku motivatsiooni nt ristsubsideerimist ehk liigiti kogutavate jäätmete konteinerite madalamat tühjendustasu kehtestamist võrreldes segaolmejjäätmete konteineri tühjendamise tasuga. Samuti tuleks kaaluda ka teiste jäätmeliikide (nt biojäätmed, suurjäätmed) liigiti kogumise lisamist. Seoses elanike arvu vähenemisega ja korraldatud jäätmeveo optimaalsema korraldamisega tuleks kaaluda ka jäätmeveopiirkondade arvu vähendamist.

Riigi jäätmekavas 2014-2020 on välja toodud vajadus algatada jäätmeveo korralduse reform, mis võib omavalitsuse poolt korraldava jäätmeveo süsteemi tuua olulisi muudatusi.

3.6 Jäätmekäitlusosalane teavitamine

Jäätmekäitluse organiseerimisel ja korraldamisel on kohaliku omavalitsuse üks ülesannetest piirkonna elanike ja ettevõtjate teavitamine. Üldsuse teadlikkust on võimalik tõsta läbi mitmesuguste juhendmaterjalide väljaandmise, kampaaniate korraldamise ja koolituste läbiviimise.

Narva linna elanike ja ettevõtete teavitamine on siiani toimunud läbi veebilehe <http://jaatmed.narva.ee/>. Aktiivselt on osaletud (aastatel 2010, 2012, 2013) jäätmekogumis- ja käitluskampaaniates „Teeme ära!“.

2012. ja 2013. aastal korraldati koostöös MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsiooniga Narva lasteaedades ja Narva koolides loengud teemal „Milleks on vaja pakendijäätmeid sorteerida?“ (kokku läbi viidud 20 õppeprogrammi). Koostöös OÜ-ga Tootjavastutusorganisatsioon viidi läbi 4 jäätmete teemalist programmi ”PrügiVaheTund”. Koostöös Keskkonnaametiga viidi läbi prügisorteerimise ja taaskasutuse teemalised õppeprogrammid ”Sipelgas Ferda vähendab prügi”. 2013. aastal korraldati jäätmeteemalised loengud lasteaedades. Korraldati korteriühistute liikmetele keskkonnateemalised seminarid teemal ”Säästev areng ja prügikorraldus”. Teavitamine toimunud õppeprogrammidest ja üritustest toimub kodulehel www.narvaplann.ee.

Jäätmealase teavitustööga tuleb jätkata ka järgneval perioodil. Eelkõige tuleb koostöös asjassepuutuvate organisatsioonidega tähelepanu pöörata jäätmete korduskasutuse ja teiste jäätmetekke vältimise võimaluste tutvustamisele. Jäätmete liigiti kogumise edendamine eeldab jätkuvat ja regulaarset teavitamist. Olmejäätmete liigiti kogumise laiendamisel (nt biojäätmete kogumise kohustuse sisseviimisel) tuleb kindlasti teavitada ka elanikke süsteemi toimimisest sh valmistada ette ja levitada vastavad juhised.

3.7 Jäätmehoolduse rahastamine

Narva jäätmehoolduse rahastamine põhineb jäätmete keskkonda viimise (prügilasse ladestamise) eest makstaval saastetasul ja linna eelarve vahenditel. Võimaluse on taotletud ka teatud tegevuste kaasrahastamist toetusprogrammidest ja fondidest.

Vastavalt jäätmeseadusele tuleb jäätmehoolduse arendamist toetada jäätmete keskkonda viimise eest makstavast saastetasust. Keskkonnatasude seaduse § 15 lg 2 sätestab, et olmejäätmete hulka kuuluvate segaolmejäätmete kõrvaldamise eest kantakse kehtiva saastetasumäära järgi arvutatud saastetasust 75 protsenti jäätmete päritolukoha kohaliku omavalitsuse eelarvesse jäätmehoolduse arendamiseks ja 25 protsenti riigieelarvesse. Saastetasu peab toetama omavalitsuse poolt tehtavaid investeeringuid jäätmemajanduse edendamiseks ning katma rajatud infrastruktuuri ülalpidamiskulud. Järgnevas tabelis on toodud aastatel 2009-2013 Narva linnale laekunud saastetasu summad.

Tabel 5. Narva linnale laekunud saastetasu 2009-2013

Aasta	Summa (eurot)
2009	5 809
2010	42 116
2011	23 158
2012	17 860
2013	43 964

Narva linnale laekunud saastetasu summa on aastate lõikes varieerunud sõltuvalt prügilasse ladestatud jäätmekogusest. Võib eeldada, et lähiaastatel saastetasudel põhinev summa oluliselt väheneb või isegi kaob, kuna Narva segaolmejäätmete prügilasse ladestamine peaks järkjärgult vähenema.

Seega tuleb eeldada, et edaspidi tuleb jäätmehooldusega seotud kulud katta peamiselt linna enda eelarvest. Projektipõhiselt (nt kompostimisplatsi väljaehitus ja tehnoloogia hankimine, elanikkonna teavitamine) on võimalik lisarahastust taotleda toetusprogrammidest (eelkõige KIK). Riigi jäätmekava 2014-2020 kohaselt on kavas omavalitsuste jäätmehoolduse rahastamine lahendada riiklikul tasemel.

4 Narva linna jäätmehoolduse arengusuunad

4.1 Jäätmekäitluse kavandamise lähtekohad

Narva linna jäätmehoolduse kavandamisel lähtutakse eelkõige kehtivatest jäätmealastest õigusaktidest, riiklikest strateegiatest ja arengudokumentidest ning nendes esitatud eesmärkidest ja sihtarvudest. Peale selle võetakse jäätmehoolduse kavandamisel arvesse Narva jäätmehoolduse taset (sh jäätmemajanduse probleemkohti) ning nii olemasolevaid kui ka alternatiivseid jäätmekäitluslahendusi.

Jäätmekava koostamisel on lähtutud järgmistest olulistest jäätmepoliitika põhimõtetest: **jäätmehierarhia järgimise põhimõte** (jäätmeteket tuleb vältida ja kui see osutub võimatuks siis tuleb jäätmeid nii palju kui võimalik taaskasutada, s.h korduskasutada, ringlusse võtta ning viia prügilasse minimaalsel hulgal), **saastaja maksab põhimõte**, **laiendatud tootjavastutuse põhimõte**, **iseseisvuse ja läheduse põhimõte**.

Kõige suurem jäätmekäitlusalaane väljakutse järgmisel perioodil tuleneb jäätmeseadusega kehtestatud **olmejäätmete ringlussevõtu** eesmärgist. Alates 2020. aastast tuleb taaskasutada korduskasutamiseks ettevalmistatuna ja ringlusse võetuna kodumajapidamisest pärinevaid paberi-, metalli-, plasti- ja klaasijäätmed, muid liigiti kogutud kodumajapidamisest pärinevaid jäätmeid ning muudest allikatest pärinevad samalaadseid jäätmeid, välja arvatud tootmisjäätmed ja põllumajanduslikust tootmisest või metsandusest pärinevad jäätmed, vähemalt 50% ulatuses nende jäätmete kogumassist kalendriaastas.

Pakendiseadus kehtestab eesmärgina taaskasutada pakendijäätmeid nende kogumassist vähemalt 60% ning ringlusse võetuna vähemalt 55%. Võib eeldada, et lähiaastatel Euroopa Komisjon suurendab mõnevõrra pakendijäätmete ringlussevõtu ja taaskasutamise eesmärke.

Jäätmeseadusega on lisaks kehtestatud piirangud **biolagunevate jäätmete prügilasse ladestamiseks** – alates 2020. aastast ei tohi ladestatavate olmejäätmete hulgas biolagunevaid jäätmeid olla üle 20%.

Võttes arvesse eespool nimetatud eesmärke ja sihtarve, on ka Riigi jäätmekava 2014-2020 püstitanud kolm strateegilist eesmärki:

1. Vältida ja vähendada jäätmeteket, sh vähendada jäätmete ohtlikkust;
2. Võtta jäätmed ringlusse või neid muul viisil taaskasutada maksimaalsel tasemel;
3. Vähendades jäätmetest tulenevat keskkonnariski, tõhustades muuhulgas seiret ning järelevalvet.

Vastavalt riigi jäätmekavale peab jäätmete taaskasutamine toimuma ringlussevõttu eelistades. Oluliselt on vaja suurendada olmejäätmetes sisalduvate biolagunevate jäätmete liigiti kogumist ja ringlusse suunamist. Peale kogumisvõrgustiku arendamise tuleks biolagunevate jäätmete ringlussevõtu suurendamiseks luua nõuetele vastavad käitluskohad biolagunevate jäätmete (sh köögijäätmete) ringlussevõtuks (kompostimistehnoloogiate ja kääritamistehnoloogiate soetamine, toidujäätmete eeltötluskäitiste rajamine). Elanikkonnalt kogutavata tagatisrahata pakendijäätmete kogumissüsteem vajab edaspidi olulist täiendamist ja ühtlustamist, et saavutada avalike kogumiskonteinerite piisav arv vastavalt elanikkonna tihedusele nii linnades kui maapiirkondades. Nimetatud eesmärkide täitmisel on siinjuures oluline roll omavalitsustel.

Riigi jäätmekava 2014-2020 sisaldab esmakordselt ka jäätmetekke vältimise programmi, mis on üks vahendeist, kuidas pikaajalise planeerimise ning teatud meetmete kaudu on võimalik

direktiiviga kirjeldatud eesmärke saavutada. Jäätmete vältimise programmiga kehtestatavad meetmed on suunatud majanduskasvu ja jäätmetekke vahelise otsese seose ning sellega kaasneva keskkonnamõju kõrvaldamisele. Seetõttu tuleb ka Narvas järgneval perioodil enam tähelepanu pöörata jäätmetekke vältimise ja korduskasutamise edendamisele.

4.2 Eesmärgid, meetmed ja tegevused

Narva jäätmekava eesmärkide, meetmete ja tegevuste seadmisel on lähtutud Narva linna jäätmekäitluse olukorrast ja jäätmemajandusega seotud probleemkohtadest, olemasolevatest ja võimalikest jäätmekäitlusalternatiividest ning õigusaktidega (sh Riigi jäätmekavaga 2014-2020) seatud sihtarvudest ja eesmärkidest.

Narva jäätmekäitluse strateegiliseks eesmärgiks järgmisel perioodil on **jäätmetekke vältimise edendamine ja jäätmete ringlussevõtu suurendamine**.

Narva jäätmekava raames nimetatud strateegilise eesmärgi saavutamiseks kavandatud meetmete ja tegevuste edukal rakendamisel saavutatakse järgmised tulemused:

- Narvas on loodud täiendavad võimalused jäätmete korduskasutamise edendamiseks ning liigiti kogutud jäätmete üleandmiseks.
- Narva elanikud ja ettevõtted on teadlikud jäätmetekke vältimise ja liigiti kogumise võimalustest ning tahavad ja saavad panustada jäätmetekke vältimisse ja taaskasutuse suurendamisse.
- Linnavalitsusel on olemas piisavad ressursid ja teadmised nii jäätmekäitluse korraldamise kui järelevalve osas.

Püstitatud eesmärgi saavutamise ning kavandatud meetmete ja tegevuste täitmise hindamisel lähtutakse Riigi jäätmekavas 2014-2020 toodud mõõdikutest ja eeldatavate tulemuste saavutamise tasemest.

MEEDE 1. Jäätmehoolduse korraldamise kavandamine

Tegevus 1.1: Jäätmehooldusalased uuringud ja analüüsid

Jäätmekäitlussüsteemi arendamine sh kavandatavate jäätmealaste projektide ettevalmistamine eeldab vajalike andmete kogumist ja analüüside läbiviimist. Biojätmete liigiti kogumise ja käitlemise rakendamise ettevalmistamiseks on kavas läbi viia biojätmete kompostimise tasuvusuuring (Biojätmete käitlusalternatiivide uuring Narva linnas, II etapp).

Tegevus 1.2: Koostöö teiste omavalitsuste ja riigiasutustega

Keskkonnajärelevalve tõhustamiseks on oluline koostöö tegemine naaberomavalitsustega, eelkõige Vaivara valla ja Narva-Jõesuu linnaga. Koostöö naaberomavalitsustega ja keskkonnainspeksiooniga, et tõhustada keskkonnajärelevalvet, eriti omavoliliste prügilate tekkimise tõkestamiseks, haldus- ja väärteomenetluste tõhusaks teostamiseks.

Tegevus 1.3: Korraldatud jäätmeveo konkursi läbiviimine ja jäätmevaldajate registri ajakohastamine

Olmejäätmete kogumis- ja käitlussüsteemi eduka toimimise aluseks on korraldatud jäätmeveo toimimine. OÜ Ekovir korraldatud jäätmeveo hankeleping kehtib eeldatavalt 2017. aastani. Oluline on katkematult jätkata korraldatud jäätmeveol põhineva olmejäätmete kogumis- ja

käitlussüsteemiga. Jäätmekavaga püstitatud eesmärgi saavutamiseks tuleb järgmise korraldatud jäätmeveo konkursi planeerimisel lisada korraldatud jäätmeveoga siiani hõlmatud segaolmejäätmetele ja vanapaberile teisi jäätmevoogusid, eelkõige biojäätmeid aga ka suurjäätmed, pakendijäätmed. Olmejäätmete liigiti kogumise edendamiseks ja sortimise kvaliteedi parandamiseks tuleks edaspidi kaaluda võimalust kasutada majanduslikku motivatsiooni nt ristsubsideerimist ehk liigiti kogutavate jäätmete konteinerite madalamat tühjendustasu kehtestamist võrreldes segaolmejäätmete konteineri tühjendamise tasuga. Seoses elanike arvu vähenemisega ja korraldatud jäätmeveo optimaalsema korraldamisega tuleks kaaluda ka jäätmeveopiirkondade arvu vähendamist.

Riigi jäätmekavas 2014-2020 on välja toodud vajadus alata jäätmeveo korralduse reform, mis võib omavalitsuse poolt korraldada jäätmeveo süsteemi tuua olulisi muudatusi.

Tegevus 1.4: Narva linna jäätmehooldust puudutavate õigusaktide ajakohastamine ja jäätmekava uuendamine

Narva linna jäätmealased õigusaktid tuleb üle vaadata ja vajadusel täiendada. Näiteks vajab Narva linna jäätmehoolduseeskiri ülevaatamist ehitus- ja lammutusjäätmete käitlemise töhustamise osas. Samuti tuleb korraldatud jäätmeveoga hõlmatavate jäätmeliikide lisandumisel täiendada Narva jäätmehoolduseeskirja ja Narva linnas korraldatud jäätmeveo rakendamise korda.

Seoses Narva Linnavalitsuse Linnavara- ja Majandusameti lõpetamisega 2012. aastal vajab ka Narva linna jäätmevaldajate registri põhimäärus täiendamist registri pidamist volitatava isiku osas.

Kõik jäätmekäitlust reguleerivad, välja arvatud Narva linna arengukava 2008-2017 kehtestanud määrus nr 36, vajavad kooskõlastamist Vabariigi Valitsuse 22.12.2011.a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ nõuetega.

Vastavalt valitsusliidu programmile (2014) on kavas alata jäätmeveo korralduse reform, mis võib oluliselt muuta omavalitsuste jäätmekorralduse aluseid. Ka jäätmekava on vaja perioodiliselt üle vaadata ja uuendada.

Tegevus 1.5: Jäätmehooldusalase pädevuse ja järelevalvevõimekuse tõstmine

Jäätmealase järelevalve võimekuse osas tuleb kaaluda võimalust võtta ametisse keskkonnainspektor, kelle peamiseks ülesandeks oleks Narva linna jäätmealaste õigusaktide täitmise üle kontrolli teostamine ning õigusaktide mittenõuetekohasel täitmisel vastavate menetluste, sh haldus- ja väärteomenetlus, läbiviimine.

Keskkonnajärelevalve töhustamiseks kaaluda võimalust teha koostööd naaberomavalitsustega, eelkõige Narva-Jõesuu Linnavalitsusega ja Vaivara Vallavalitsusega, peamiselt seoses omavoliliste prügilate tekkimisega aiandusühistute juures (vaata ka tegevus 2: *Koostöö teiste omavalitsuste ja riigiasutustega*).

Tegevus 1.6: Jäätmealane teavitustöö

Jäätmetekke vältimise ja liigiti kogumise edendamiseks tuleb linnaelanikke pidevalt teavitada jäätmekäitlussüsteemi toimimisest. Kaasata tuleb olulisi koostööpartnereid (tootjavastutusorganisatsioonid, jäätmekäitlejad, õppeasutused jt). Eriti oluline on informeerida ja juhendada elanikke biojäätmete ja teiste võimalike jäätmeliikide liigiti kogumise sisseviimisel. Järgneval perioodil on kavas läbi viia järgmised keskkonnateadlikkuse tõstmisele suunatud tegevused:

- Jäätmealane teavitustöö koolieelsetes lasteasutustes ja koolides, sh koostöö endiste koostööpartneritega OÜ TVO, MTÜ ETO, Keskkonnaamet jt.
- Jäätmealane teavitustöö korteriühistutele, aiandusühistutele, garaažiühistutele (hooneühistutele).
- Ajakohastatud jäätmekäitlusalased infovoldikud linnaelanikele.
- Juhendi koostamine biojätmete kohtsortimiseks ja kompostimiseks Narva linna aiandusühistutele ja eraelamute piirkonnale.
- Regulaarne jäätmealane teavitamine Narva linna kodulehel ja ajalehtedes.
- Koolituspäevade korraldamine erinevatele sihtrühmadele.
- Jätmete vältimise edendamine, teavituskampaaniad.

MEEDE 2. Jäätmetekke vältimise ja jätmete ringlussevõtu edendamine

Tegevus 2.1: Korduskasutuskeskuse ja muude jätmetekke vältimise võimaluste loomine ja toetamine

Narvas pole siiani elanikel ja ettevõtetel võimalik olnud kasutuskõlblikke asju korduskasutuseks ära anda. Seetõttu tuleks kas Narva Jäätmekäitluskeskuse põhiselt või koostöös huvitatud organisatsioonidega luua Narvas korduskasutuskeskus. Võimalusel tuleks toetada ka muude jätmetekke vältimise initsiatiivide (nt Toidupank, kasutatud rõivaste kogumine) võrgustiku loomist ja tegutsemist.

Tegevus 2.2: Narva Jäätmekäitluskeskuse haldamine ja tegevuse arendamine

Narva Jäätmekäitluskeskus mängib olulist rolli linna jäätmealaste eesmärkide saavutamisel. Seetõttu on oluline jäätmekäitluskeskust edasi arendada (kompostimisvõimekuse loomine) sh keskuse jäätmejaama funktsioon ja teenused säilitada ning võimaluse korral neid laiendada (nt eterniit, vanaõli, muud ohtlikud jäätmed, loetelu laiendamine).

Tegevus 2.3: Pakendijätmete kogumisvõrgustiku optimeerimine

Pakendijätmete liigiti kogumise soodustamiseks on linnavalitsus ise näidanud initsiatiivi ja ostnud pakendijätmete kogumiskonteinereid, mida jagatakse korteriühistutele tasuta kasutamiseks. Samas on taaskasutusorganisatsioonide poolt välja pandud avalike pakendikonteinerite arv pigem vähenenud. Seepärast tuleb edaspidi suurendada elanikkonnalt pakendijätmete kogumiseks mõeldud avalike kogumispunktide arvu, määratleda kogumispunktide asukohad ning ühtlustada kogumiskohtades olevate konteinerite arv ja värvus nii, et kõikides pakendijätmete kogumispunktides saaks ära anda kõiki pakendeid sõltumata nende suurusest ja materjali liigist.

Tegevus 2.4: Biojätmete käitlusvõimaluse loomine ja kogumise sisseviimine

Lähtuvalt jäätmeseadusest ja Riigi jäätmekavast 2014-2020 tuleb olmejätmete ringlussevõtu sihtarvu täitmiseks oluliselt suurendada olmejätmetes sisalduvate biojätmete (toidu- ja sööklajajätmed ning aia- ja haljastusjätmed) liigiti kogumist ja ringlusse suunamist. Biojätmete (eelkõige toidu- ja sööklajajätmete) ringlussevõtu suurendamine eeldab piirkonnas nende käitlusvõimaluse loomist. Seega tuleb Narvas luua võimalused aia- ja haljastusjätmete tsentraalseks kompostimiseks ning võimalusel luua ka võimekus toidu- ja sööklajajätmete käitlemiseks. Vastav biojätmete käitlus(kompostimis)võimekus on võimalik

luua Narva Jäätmekäitluskeskuses. Käitlusvõimekuse loomise järel tuleks jäätmehoolduseeskirja täiendades sisse viia kohustus biojätmete liigiti kogumiseks.

Tegevus 2.5: Ohtlike jäätmete kogumisvõimaluste tagamine ja laiendamine

Kodumajapidamistest pärinevate ohtlike jäätmete kogumisüsteem vajab edasist arendamist. Näiteks tuleks linna territooriumil luua võimalused asbesti (eterniidi) ja vanaõli kogumiseks. Parim võimalus selleks on teha seda Narva Jäätmekäitluskeskuse põhiselt. Regulaarselt tuleks korraldada ohtlike jäätmete kogumisringe Narva linna aiandusühistutes.

5 Jäätmekava rakendamise keskkonnamõju

Vastavalt jäätmeseadusele tuleb jäätmekäitluse kavandamisel hinnata ka jäätmekäitlussüsteemi sh kavandatavate meetmete ja tegevuste rakendamise mõju keskkonnale. Siinjuures tuleks arvestada, et jäätmekäitluse erinevad etapid (jäätmete kogumine ja vedu, töötlemine ja taaskasutus ning eriti kõrvaldamine) põhjustavad nii otseselt kui ka kaudset mõju nii looduskeskkonnale kui ka elukeskkonnale laiemalt. Seepärast on oluline, et otsusetegijad omavad peale majanduskulude ka ülevaadet jäätmekäitluse arenguga seotud võimalikest keskkonnamõjudest.

Tänapäevased jäätmekäitluslahendused (nt jäätmete masspõletamine, kompostimine, MBT) tekitavad spetsiifilisi keskkonnamõjusid, mis võivad olla nii negatiivsed (heitel välisõhku, toksiliste ainete sattumine keskkonda) kui ka positiivsed (teisese toorme või energia kasutamine). Siiani on enam tähelepanu pööratud prügilatest tulenevatele otsesetele ja valdavalt kohaliku levikuga mõjudele (looduskeskkonna reostamine, hais jm häiringud, transpordi mõju jms). Samas on vähem tähelepanu pööratud muude võimalike jäätmekäitluslahenduste ja -tehnoloogiate kaudsetele ehk nn olemusringipõhiste mõjudele.

Jäätmekäitluskohtade rajamine

Käesoleva jäätmekava kohaselt planeeritakse Narva Jäätmekäitluskeskuse territooriumile biojäätmete **kompostimisplatsi rajamist**. Biojäätmete kompostimine toob jäätmehierarhia seisukohast vaadatuna kaasa positiivseid keskkonnamõjusid (nt ladestamisele kuuluvate biolagunevate jäätmete ja kasvuhoonegaaside emissioonide vähendamine, kompostimisprotsessi lõppsaaduse kasutamine väetisena ja pinnaseasendajana). Samas on kompostimise protsessil ka negatiivseid keskkonnamõjusid. Üldisemas plaanis võib kompostimisega kaasnevaid keskkonnamõjusid jagada kahte rühma: otsesed ehk vahetult kompostimise protsessiga seotud keskkonnamõjud (nt haisu, müra ja nõrgvee teke ja võimalikud riskid) ning kaudsed keskkonnamõjud (nt kompostimisprotsessil kasutatava kütuse ja elektrienergia kasutamisest tulenevad mõjud või kompostimisprotsessil ja komposti kasutamisel tekkivad heitmed). Kompostimise keskkonnamõju sõltub kompostimise tehnoloogiast. Võimalike Narvas rakendatavate kompostimislahenduste otseseid ja kaudseid keskkonnamõjusid hinnati 2012. aastal läbi viidud uuringu käigus.¹⁰ Nagu näitas kolme erineva kompostimistehnoloogia võrdlus, annab kõige paremaid tulemusi köögi- ja haljastusjäätmete kooskompostimisel paindliku kinnise kompostimistehnoloogia rakendamine (nt konteinerkompostimine), mis sobib ka väiksemate biojäätmekoguste kompostimiseks. Nimetatud tehnoloogia kasutamine võimaldab viia kompostimise läbi kontrollitud tingimustes, mistõttu on suhteliselt väike ka kaasnev negatiivne keskkonnamõju/häiring ning tagatud on komposti kõrge kvaliteet (võimaldab komposti paremini turustada ja seeläbi ka kulusid madalamana hoida) ning komposti ja kompostimisprotsessi nõuetele vastavus.

Enne kompostimisplatsi rajamist ja kompostimistehnoloogia valimist tuleb läbi viia keskkonnamõjude eelhindamine ja selle tulemustest johtuvalt vajadusel ka keskkonnamõju hindamine.

---

¹⁰ Biolagunevate jäätmete käitlusalternatiivide uuring Narva linnas. I etapp. 2012, Säätva Eesti Instituut. Tellija: Narva Linnavalitsus.

Jäätmete kogumine ja vedu

Kõige suuremat mõju keskkonnale avaldavad otse keskkonda sattuvad jäätmed st nõuetele mittevastav jäätmekäitlus (nt jäätmete kodune põletamine) ja prügistamine (illegaalne prügistamine). Jäätmekäitluse üldise negatiivse keskkonnamõju vähendamise eeltingimuseks on seega kõigi jäätmetekitajate haaramine korraldatud jäätmekäitlussüsteemi (sh jäätmete liigiti kogumisse) ning järelevalve tagamine jäätmete kogumise ja veo nõuetekohasuse üle. Inimeste teadlikkus ning piisava tihedusega jäätmete liigiti kogumise süsteem tagab kogutud jäätmete parema kvaliteedi, mis loob eeldused suunata erinevaid jäätmeid paremini kordus- ja taaskasutusse. Samas tuleb arvestada ja vältida jäätmete liigiti kogumisega seotud võimalikke negatiivseid keskkonnamõjusid (nt kogumispunktide risustamine, biojätmete kogumiskonteinerite ebapiisava tühjendamise korral tekkiv hais). Ohtlike jäätmete kogumise ja hoiustamisega võib kaasneda ebaõigete lahenduste kasutamisel negatiivne mõju eelkõige töötajate tervisele ja tööohutusele ning ümbritsevale keskkonnale. Ohtlike jäätmete käitlemisel tuleb kasutada spetsiaalseid kogumis- ja hoiustamisvahendeid ning piirata kõrvaliste isikute juurdepääs nendele. Kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete ajutine ladustamine kodumajapidamistes suurendab samas oluliselt ohtu keskkonnale ja inimese tervisele. Selleks tuleb luua linna territooriumil võimalused, kus elanikel on võimalik järjepidevalt ohtlikke jäätmeid üle anda.

Jäätmete veo keskkonnamõju on seotud jäätmete või neis sisalduva materjali võimaliku levikuga keskkonda veo ajal ja transpordist tuleneva keskkonnamõjuga (müra, heitgaasid). Seetõttu tuleb jäätmete veol järgida nõudeid ning korraldada seda logistiliselt võimalikult optimaalselt. Jäätmete kogumine ja vedu tuleb korraldada kindla perioodilisusega, et vältida jäätmete roiskumist, ning jälgida kogumismahutite ja veokite tehnilist seisukorda, et vältida jäätmete mahavalgumist ja laialikandumist.

Käesolevas jäätmekavas plaanitud meetmed ja tegevused ning korraldatud jäätmeveo rakendamine vähendavad oluliselt nimetatud keskkonnamõjusid.

Kogutud jäätmete käitlemine

Lähtudes jäätmehierarhiast on keskkonnamõju vähendamise seisukohast kõige olulisem jäätmete teket vältida ja vähendada. Kõige negatiivsema keskkonnamõjuga on jäätmete prügilasse ladestamine. Uurimaks erinevate taaskasutuslahenduste (olmejäätmete sortimine ja materjalina ringlussevõtt, bioloogiline ringlussevõtt ehk kompostimine, segaolmejäätmete masspõletus ja segaolmejäätmetest jäätmekütuse tootmine ehk MBT) olulusringipõhist keskkonnamõju ja majanduskulusid viidi 2009. aastal läbi Narva jäätmeuring¹¹. Nimetatud uuringu käigus saadud tulemusi kinnitavad üldjoontes ka Riigi jäätmekava 2014-2020 raames koostatud olmejäätmete käitlusalternatiivide keskkonnamõju olulusringipõhise uuringu¹² tulemused. Seega võib öelda, et olmejäätmete käitlussüsteemi kavandamisel on oluline esmajoonel vähendada prügilasse ladestatavate jäätmete kogust. Keskkonnamõju seisukohalt on seega kõige optimaalsem jäätmekäitlusstsenarium, kus võimalikult suur kogus olmejäätmeid (nt vanapaber, metallid, pakendijäätmed, biojäätmed) suunatakse taaskasutusse ringlussevõtuna ning ülejäänud olmejäätmed suunatakse energiaefektiivsesse masspõletusse või jäätmekütusena tsemenditööstusesse. Oluline on siinjuures, et masspõletamisel põhinev segaolmejäätmete käitlemine omab väiksemat keskkonnamõju kui MBT. Samuti võimaldab

---

¹¹ Narva jäätmeuring. 2009, Säätva Eesti Instituut. Tellija: Narva Linnavalitsus.

¹² Olmejäätmete käitlusalternatiivide keskkonnamõju olulusringipõhine uuring. 2012, Säätva Eesti Instituut. Tellija: AS Maves.

masspõletamine täita kõige hõlpsamalt jäätmealaste õigusaktide eesmärke, seda eriti biolagunevate jäätmete prügilasse ladestamise piirangute osas.

Jäätmekäitluseks vajaliku loodusvara mahu hinnang

Kuna piirkonnas ei ole tegutsevat prügilat, mis vajaks sulgemist, ei nõua prügilate sulgemine ega katmine rohkem loodusvara kasutamist. Väiksemamõõtmelisema jäätmekäitlusrajatise (Narva Jäätmekäitluskeskusesse kavandatud kompostimisväljak, kogumispunktid) rajamine ei nõua olulises mahus loodusvara kasutamist.

6 Jäätmekava tegevuskava

Järgnevalt on ära toodud Narva linna jäätmekorraldust puudutav tegevuskava aastateks 2014-2020. Välja on toodud jäätmehoolduse hinnangulise kulud eurodes tegevuste ja aastate kaupa ning eeldatav rahastamisallikas.

MEEDE 1. Jäätmehoolduse korraldamise kavandamine				
<i>Nr</i>	<i>Tegevus</i>	<i>Rahastamis- allikas</i>	<i>Eeldatav maksumus EUR</i>	<i>Teostamise aeg</i>
1.1	<i>Jäätmehooldusalased uuringud ja analüüsid</i>			
1.1.1	Biojäätmete kompostimise tasuvusuuring (Biojäätmete käitlusalternatiivide uuring Narva linnas, II etapp)	Narva linna eelarve	2 000	2014
1.2	<i>Koostöö edendamine teiste omavalitsustega ja riigiasutustega</i>			
1.2.1	Koostöö edendamine naaberomavalitsustega ja Keskkonnainspeksiooniga jäätmekäitluse järelevalve osas	Huvitatud osapoolte sh Narva linna eelarve	10 000	2014-2020
1.3	<i>Korraldatud jäätmevedu ja jäätmevaldajate register</i>			
1.3.1.	Korraldatud jäätmeveo rakendamine 2014-2017	Narva linna eelarve	0	2014
1.3.2.	Korraldatud jäätmeveo rakendamine aastateks 2017 - 2020: teiste jäätmeliikide hõlmamine korraldatud jäätmeveoga, sh suurjäätmed, biojäätmel, võimalusel ka pakendijäätmel	Narva linna eelarve	0	2017
1.3.3.	Jäätmevaldajate registri pidev ajakohastamine	Narva linna eelarve	7 000	2014-2020
1.4	<i>Narva linna jäätmehooldust puudutavate õigusaktide ajakohastamine ja jäätmekava uuendamine</i>			
1.4.1.	Narva linna jäätmehoolduseeskirja ülevaatamine: sealhulgas kuid mitte ainult ehitus- ja lammutusjäätmete, pakendijäätmel ja biojäätmel kogumise osas; vastavus normitehnika nõuetele	Narva linna eelarve	0	2014, vajadusel ka hiljem
1.4.2.	Narva linnas korraldatud jäätmeveo rakendamise korra ülevaatamine: normitehnika nõuetele vastus; teiste jäätmeliikide hõlmamine korraldatud jäätmeveoga	Narva linna eelarve	0	2014. aasta: vastavus normitehnika nõuetele; 2016. aasta: uute jäätmeliikide hõlmamine korraldatud jäätmeveoga
1.4.3.	Narva linna jäätmevaldajate registri põhimäärus: vastavus normitehnika nõuetele; vastutava töötleja muutmine	Narva linna eelarve	0	2014
1.5	<i>Jäätmehooldusalase võimekuse ja järelevalvevõimekuse tõstmine</i>			
1.5.1.	Narva linna keskkonnainspektori ametikoha loomine	Narva linna eelarve	120 000	2014-2020
1.5.2.	Koostöö teiste omavalitsustega ja keskkonnainspeksiooniga (täitmine vastavalt tegevusele 1.2.1.)			
1.6	<i>Jäätmealane teavitustöö</i>			

1.6.1.	Jäätmealane teavitustöö koolieelsetes lasteasutustes ja koolides, sh koostöö endiste koostööpartneritega OÜ TVO, MTÜ ETO, Keskkonnaamet	Narva linna eelarve, SA KIK, koostööpartnerite eelarved	25 000	2014-2020
1.6.2.	Jäätmealane teavitustöö korteriühistutele, aiandusühistutele, garaažiühistutele (hooneühistutele)	Narva linna eelarve, SA KIK	25 000	2014-2020
1.6.3.	Ajakohastatud jäätmekäitlusalased infovoldikud linnaelanikele	Narva linna eelarve, SA KIK	3 000	2015, vajadusel ka hiljem
1.6.4.	Juhendi koostamine biojätmete kohtsortimiseks ja kompostimiseks Narva linna aiandusühistutele ja eraelamute piirkonnale	Narva linna eelarve, SA KIK	3 000	2015, vajadusel ka hiljem
1.6.5.	Regulaarne jäätmealane teavitamine Narva linna kodulehel ja ajalehtedes	Narva linna eelarve, SA KIK	2 500	2014-2020
1.6.6.	Koolituspäevade korraldamine erinevatele sihtrühmadele	Narva linna eelarve, SA KIK	10 000	2014-2020
1.6.7.	Jätmete vältimise edendamine, teavituskampaaniad	Narva linna eelarve, SA KIK	5 000	2015-2020
MEEDE 1 eelarve kokku			212 500	
MEEDE 2. Jätmetekke vältimise ja jätmete ringlussevõtu edendamine				
2.1	Korduskasutuskeskuse ja muude jätmetekke vältimise võimaluste loomine ja toetamine			
2.1.1	Korduskasutuskeskuse ja muude jätmetekke vältimise võimaluste loomine ja toetamine	Narva linna eelarve, SA KIK	72 000	2015-2020
2.1.2	Jätmete vältimise edendamine, teavituskampaaniad (täitmine vastavalt tegevusele 1.6.7.)			
2.2	Narva Jäätmekäitluskeskuse haldamine ja tegevuse laiendamine			
2.2.1.	Narva jäätmekäitluskeskuse haldamine	Narva linna eelarve, SA KIK	147 000	2014-2020
2.2.2	Kompostimisväljaku, sh kompostimistehnoloogia, projekteerimine ja ehitamine	Narva linna eelarve, SA KIK	450 000	2016-2018
2.2.3.	Funktsioonide laiendamine, sealhulgas kuid mitte ainult vastuvõetavate jätmete, nt eterniit, vanaõli, muud ohtlikud jäätmed, loetelu laiendamine	Narva linna eelarve, SA KIK	25 000	2017
2.3	Pakendijätmete kogumisvõrgustiku optimeerimine			
2.3.1.	Ülejäänud pakendikonteinerite korteriühistute vahel jagamine	Narva linna eelarve	0	2014-2020
2.3.2.	Kogumispunktide arvu ja asukohtade määramine, kogumiskohtades olevate konteinerite arvu ühtlustamine, konteinerite värvuse ühtlustamine (täitmine vastavalt tegevusele 1.4.1.)			
2.3.3	Avalike kogumispunktide arvu suurenemine	Taaskasutus-organisatsioonid	Narva linna eelarve - 0	2014-2020
2.4	Biojätmete käitlusvõimaluse loomine ja kogumise sisseviimine			
2.4.1	Narva linna jäätmehoolduseeskirja täiendamine biojätmete liigitikogumise osas (täitmine vastavalt tegevusele 1.4.1.)			
2.4.2	Kompostimisplatsi, sh kompostimistehnoloogia, projekteerimine ja ehitamine (täitmine vastavalt tegevusele 2.2.2.)			

2.4.3	Biojätmete kogumiseks jäämeveoteenuse korraldamine koostöös jäätmekäitlejatega	Narva linna eelarve, jäätmekäitlejad, SA KIK	vastavalt vajadusele	2016-2020
2.4.4	Biojätmete kogumiseks konteinerite soetamine	Narva linna eelarve, jäätmekäitlejad, SA KIK, jäämevaldajad	vastavalt vajadusele	2016-2020
2.5	<i>Ohtlike jäätmete kogumisvõimaluste tagamine ja laiendamine</i>			
2.5.1	Narva linna ohtlike jäätmete kogumispunktide järjepideva töö korraldamine, kodumajapidamistes kogutud ohtlike jäätmete käitlemine	Narva linna eelarve, SA KIK	70 000	2014-2020
2.5.2	Narva linna elanikele ja ehitusettevõtetele eterniidi (asbesti) sisaldavate jäätmete üleandmise võimaluse loomine Narva Jäätmekäitluskeskuses täitmine vastavalt tegevusele 2.2.3)			
2.5.3	Narva linna elanikele vanaõli üleandmise võimaluse loomine Narva Jäätmekäitluskeskuses, võimalik koostöö teiste jäätmekäitlejatega (täitmine vastavalt tegevusele 2.2.3)			
2.5.4	Narva Jäätmekäitluskeskuse ettevõtjatele ohtlike jäätmete tasulise kogumispunkti avamine, võimalik koostöö teiste jäätmekäitlejatega	Narva linna eelarve, SA KIK, jäätmekäitlejad	vastavalt vajadusele	2014-2020
2.5.5	Ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine Narva linna aiandusühistutes	Narva linna eelarve, SA KIK	105 000	2014-2020
MEEDE 2 eelarve kokku			869 000	
Jäätmehoolduse eelarve kokku 2014-2020			1 081 500	

7 Kasutatud kirjandus

- Narva arvudes 2013. Narva Linnavalitsus
- Statistikaamet
- Eesti Pank
- Narva elanike registri büroo
- Narva jäätmeuuring. 2009, Säästva Eesti Instituut. Tellija: Narva Linnavalitsus
- Eestis tekkinud segaolmejäätmete, eraldi kogutud paberi- ja pakendijäätmete ning elektroonikaromu koostise uuring. 2013, Säästva Eesti Instituut. Tellija: Keskkonnaministeerium
- Biolagunevate jäätmete käitlusalternatiivide uuring Narva linnas. I etapp. 2012, Säästva Eesti Instituut. Tellija: Narva Linnavalitsus
- Narva jäätmeuuring. 2009, Säästva Eesti Instituut. Tellija: Narva Linnavalitsus
- Olmejäätmete käitlusalternatiivide keskkonnamõju olelusringipõhine uuring. 2012, Säästva Eesti Instituut. Tellija: AS Maves